

Schweizerstil

En kort beskrivning och några byggnader på Dalarö.

Schweizerstil

- är namnet på en stilriktning i nordisk träbyggnadsarkitektur under 1840 – 1920-talet. Anledningen till att stilen kallas schweizerstil är att den ursprungliga idén hämtades från den lantliga trähusbebyggelsen i Schweiz, som hade dekorativt utformade trädetaljer, synligt timmer och ett sadeltak med rejält tilltagna taksprång.

Denna stil kallas på engelska "cottage style" eller "Swiss chalet style".

Varför just Schweiz lantliga bebyggelse skulle stå som förebild för andra länders arkitektur hänger nog samman med att rousseauanismen levde kvar. I slutet av 1700-talet och början på 1800-talet ökade inlevelsen och känslan för det schweiziska landskapet. Schweiz stod för frihet och demokratiska ideal och ett naturligt levnadssätt.

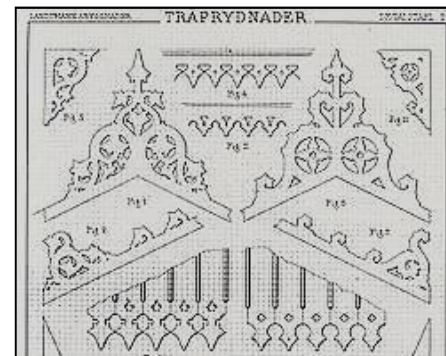
Kännetecknen

Den "genuina" Schweizerstilen ses dock mycket sällan i Sverige. I stället beskriver termen en slags blandning mellan schweizerstil, villaarkitektur och nyrenässans. Mönsterförlagor till fasader och snickerier spreds i form av häften som kunde köpas för en billig penning i landsorten. Några av de mest spridda förlagorna var ritade av Charles Emil Löfvenskiöld och Adolf Wilhelm Edelsvärd. Den senare var en stor förkämpe för schweizerstilen. 1864 propagerade han för stilen i *Tidskrift för Byggnadskonst och Ingenjörsvetenskap* och menade *fri som naturen är denna stil*.

En gärna anlitad arkitekt var Fredrik Wilhelm Scholander som redan 1852 visade praktiska exempel och typritningar för villor i schweizerstilen i *Tidskrift för Praktisk Byggnadskonst och Mekanik*.

Denna nya panelarkitektur fick stor spridning över landet, genom mönsterböcker med typritningar. De lövsågade utsmyckningarna kunde beställas per katalog.

Löfvenskiölds typritning från 1865.

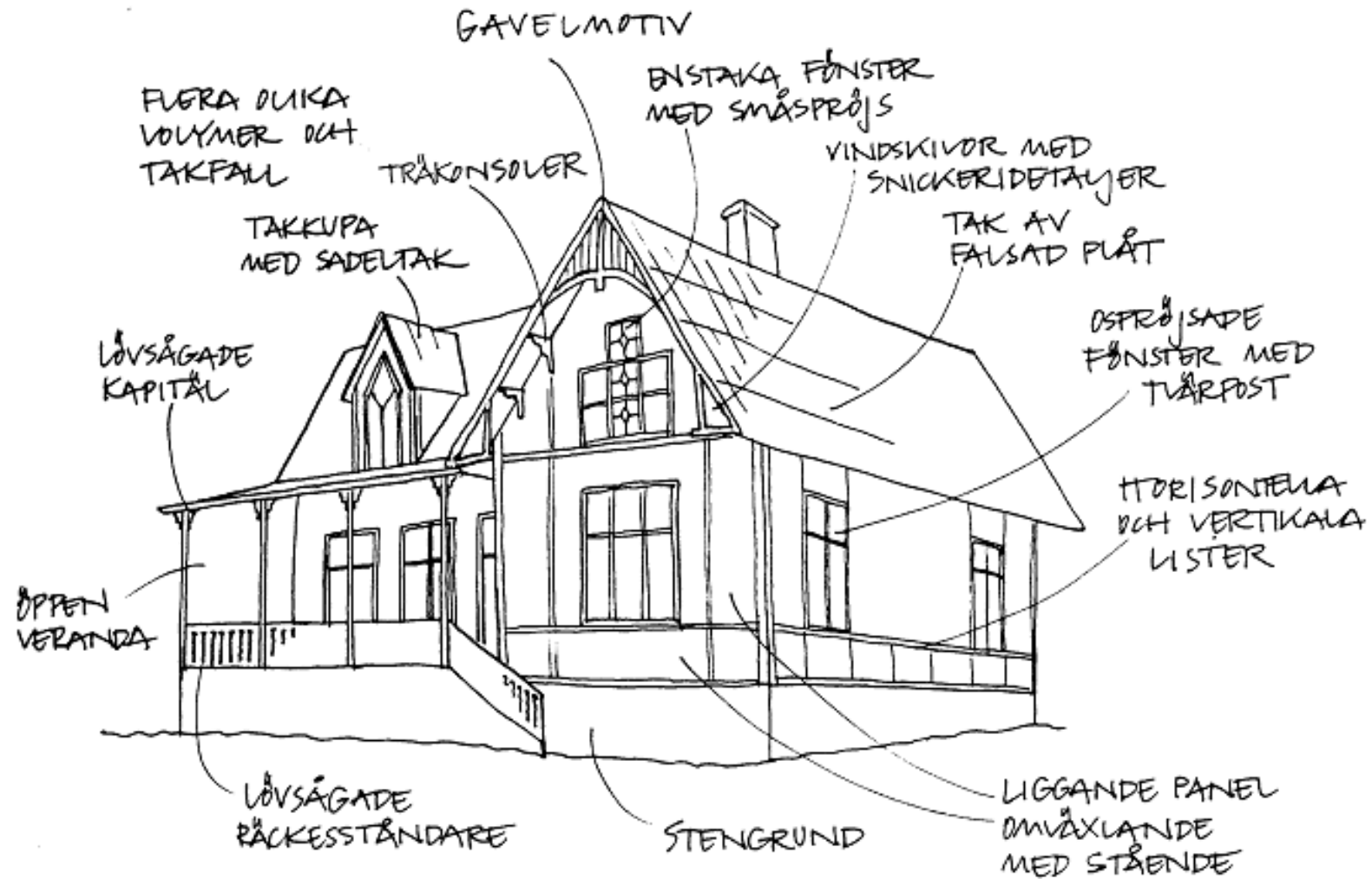

Kända byggnadsverk i schweizerstil i de nordiska länderna.

De tidigaste exemplen för schweizerstilen i Norden finns i Norge och Finland och var parkbyggnader. I *Slottsparken* i Oslo ritades redan 1839 några portvaktstugor av arkitekten Hans Ditlev Frantz Linstow. 1844 ritade Ernst Bernhard Lohrmann i Finland en vaktstuga som var en blandning av schweizerstil och klassicism. Även för värdshusbyggnader och så kallade schweizerier användes schweizerstilen. En ritning till ett schweizerkafé på Djurgården från 1848 visar alla typiska inslag av schweizerstil, som långt utkragande tak, rik träornamentik på takkonsoler och balkongräcken samt så kallad joddlarbalkong. Att det fanns traditionella likheter mellan det schweiziska och det nordiska folkliga byggnads sättet för trähus nämns redan i 1834 års utgåva av *Magasin för Konst, Nyheter och Mode*.

Exempel på ett hus i schweizerstil

Typisk byggnadsstil

Stilen kännetecknas av en mängd utsirad snickarglädje på exempelvis verandor och takbrädor, vackert kontursågade fönster- och dörromfattningar. Fasaden delades vanligtvis in med lister.

I vissa fall kombinerades den rika dekoren med en asymmetrisk och tornpydd huskropp. På enklare byggnader förekom det att endast verandan var försedd med snickarglädje. Gemensamt var de långt utkragande taksprången. Med schweizerstilen infördes en ny stil i 1800-talets arkitektur. En ny möjlighet som baserades på träets former och möjligheter. De nu använda finbladiga sågarna vid sågverken skapade förutsättningarna och de rikt lövsågade utsmyckningarna av husen blev stilens främsta kännetecken.

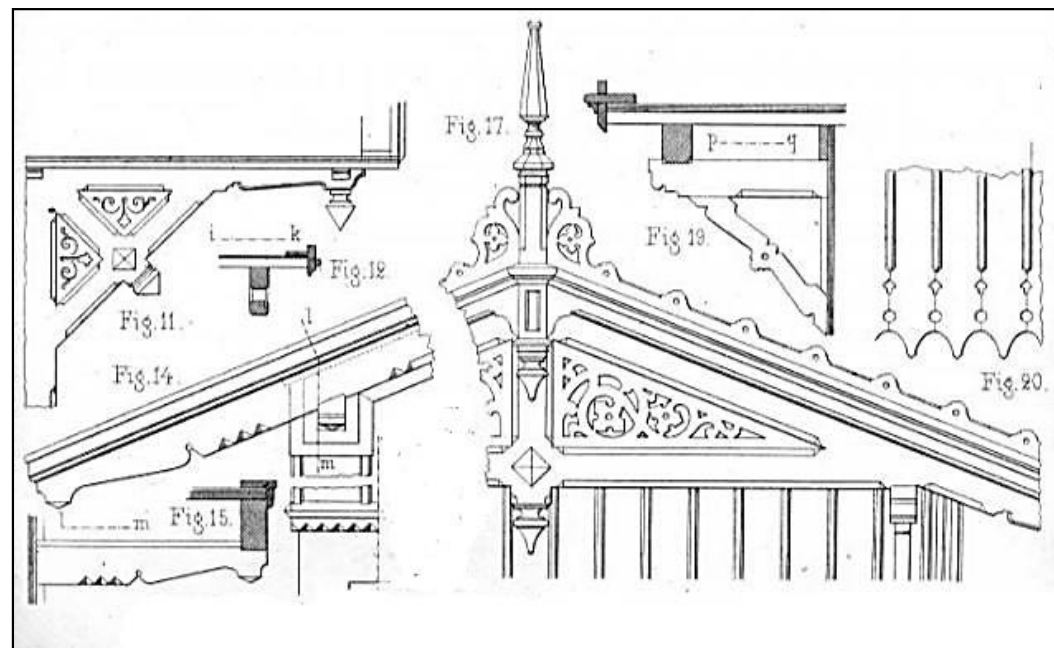
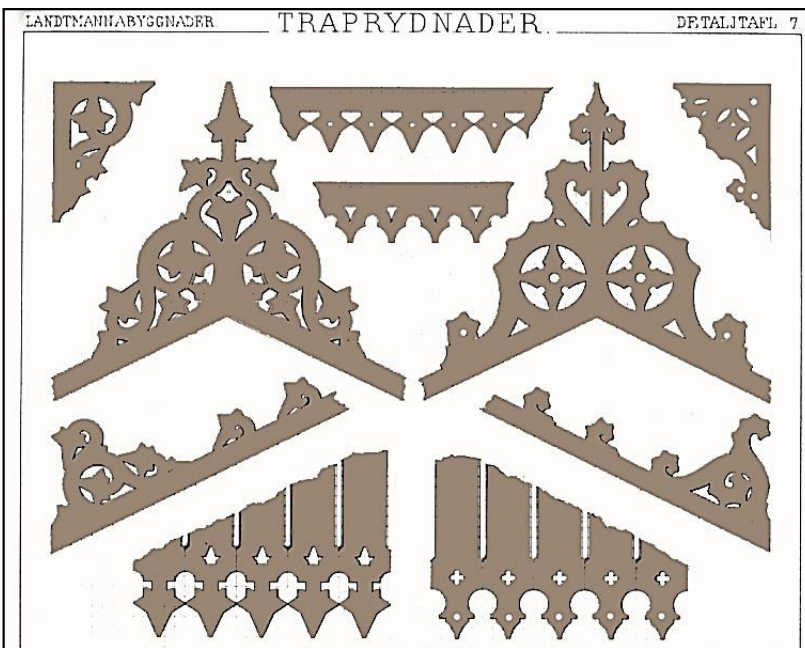
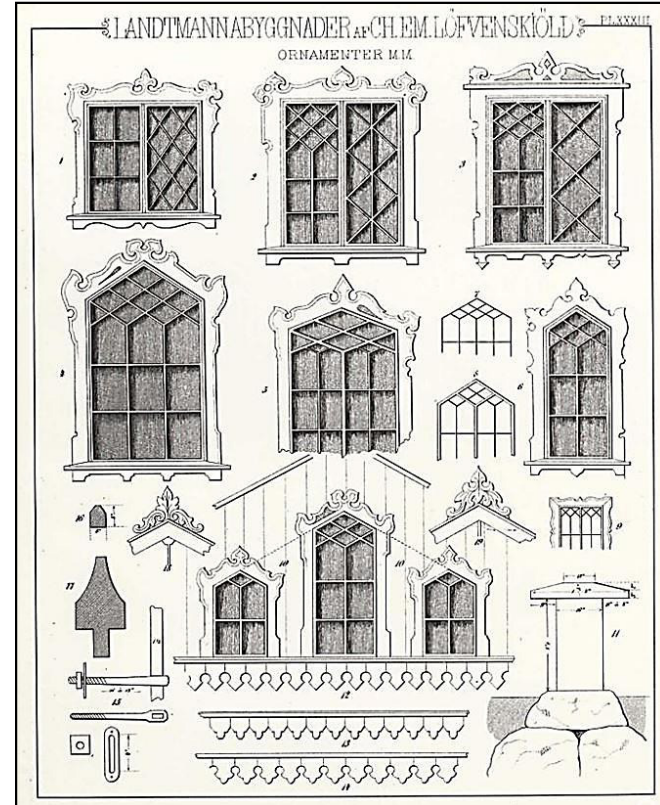
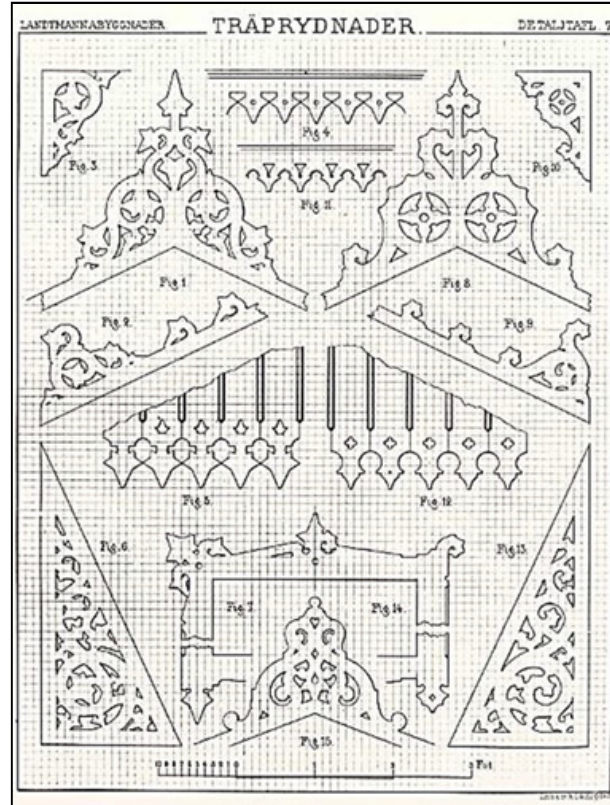
Symmetrin övergavs för en friare gestaltning. Panelen kunde i dekorativt syfte vändas i olika riktningar på olika väggfält. Sadeltaken var tunna och lätta och ofta i falsad plåt.

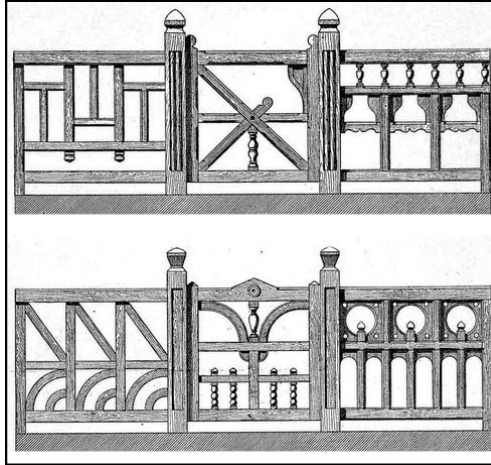
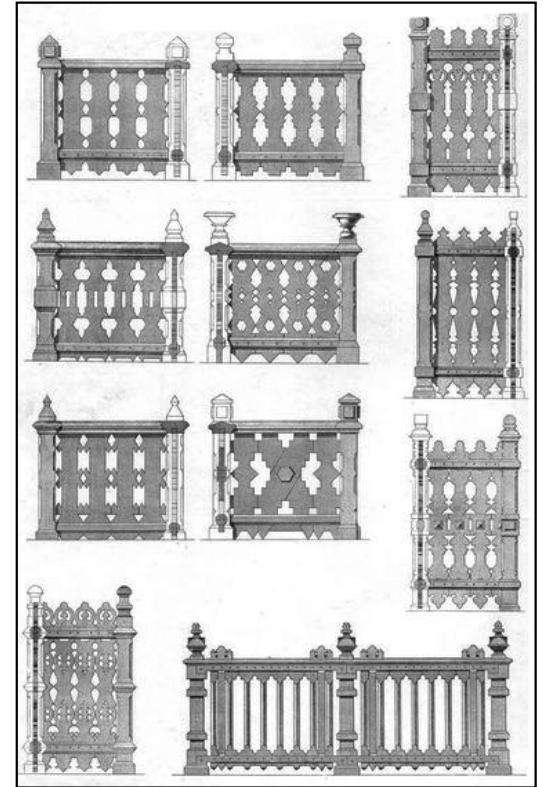
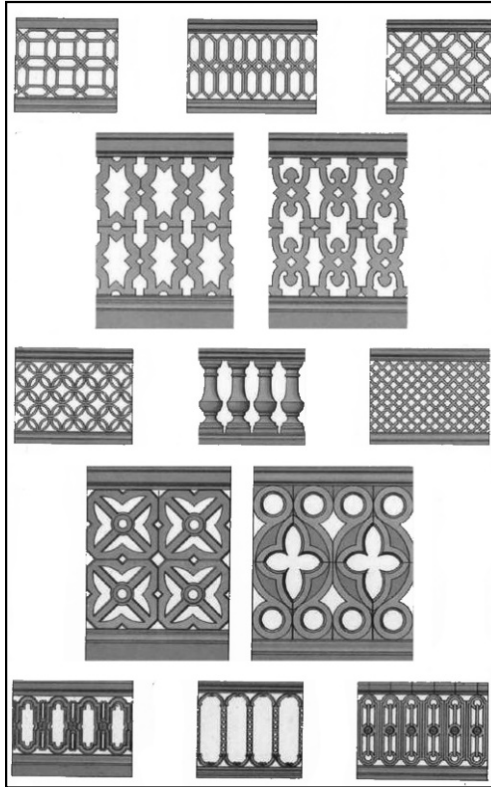
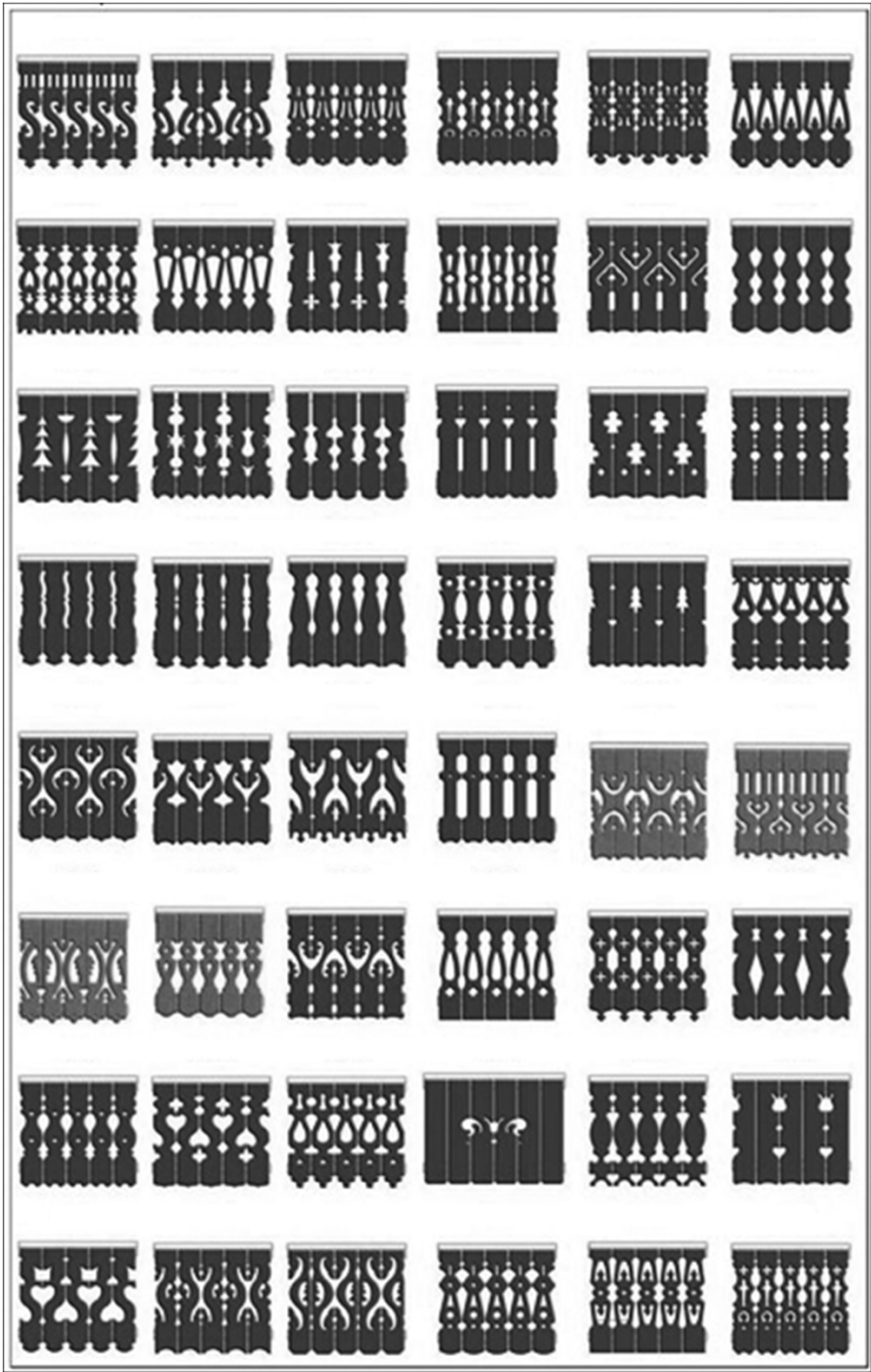
Färgsättning.

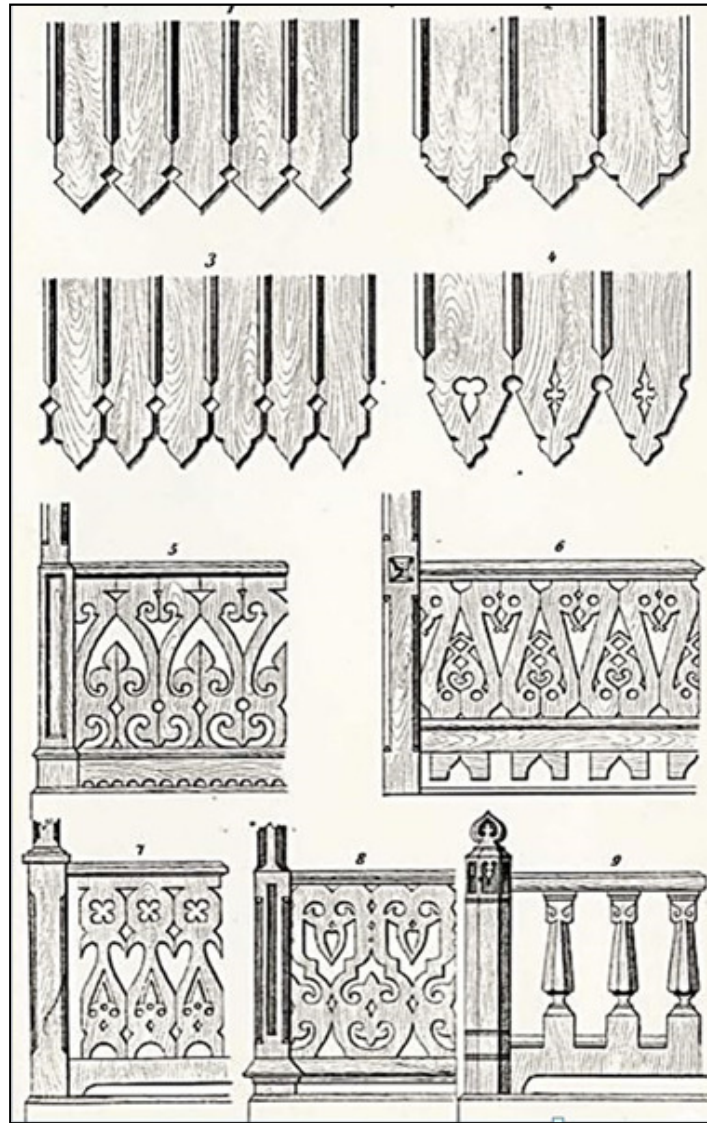
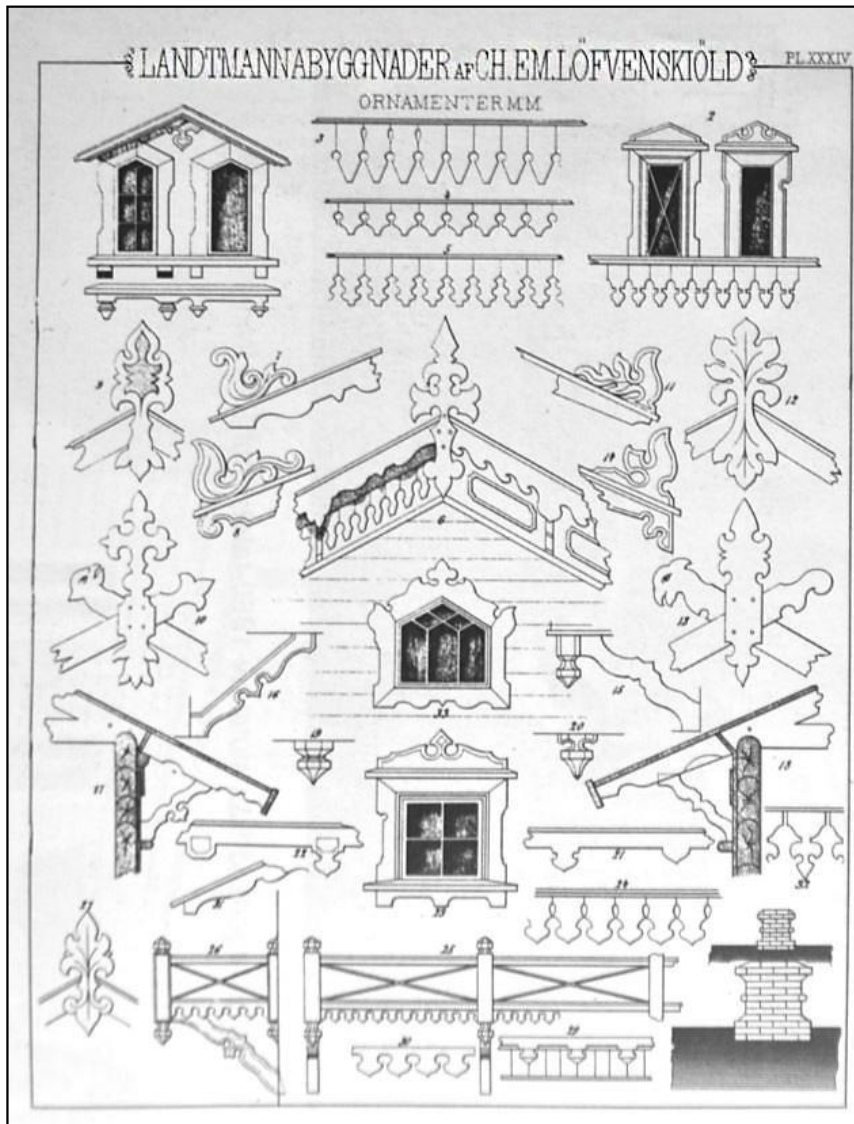
Fasaderna linoljemålades vanligtvis i två färger, ofta två nyanser av samma färg. Gult, grått och grönt var vanliga fasadfärger. Fönstren hade samma färg som listverket, eller var mörkare. De falsade plåttaken målades vanligtvis i grön kulör.

Kulörerna var tredelade, med en kulör på huskroppen och två kontrastkulörer på lister och synliga bjälkar. Varma kulörer; krämigt / okerbrunt, vitt / oker och vitt / oliv. Färgsättningen skulle understryka olikheterna mellan det som blev uppfattat som den "passiva" delen av arkitekturen, panelen, och de "aktiva" delarna, t.ex. stolpar, etageavdelare och husknutar. Fönstren blev som regel målade mörka, med umbrakulörer eller grön jord.

Clipp ur katalog Löfvenskiölds typritnigar från 1865 och ur tidskriften Landt-Byggnadskonst och Ekonomi 1863, m. fl.

Följande sidor visar några av husen som är byggda med Schweizerstil.

**Societetshuset byggt 1860, Övre Tegnérsvägen 4,
Dalarö 3:47.**

Se även DHF:s redovisning SC184.

Societetshuset med anor från 1700-talet byggs om och dekoreras med ornament på 1860-talet.

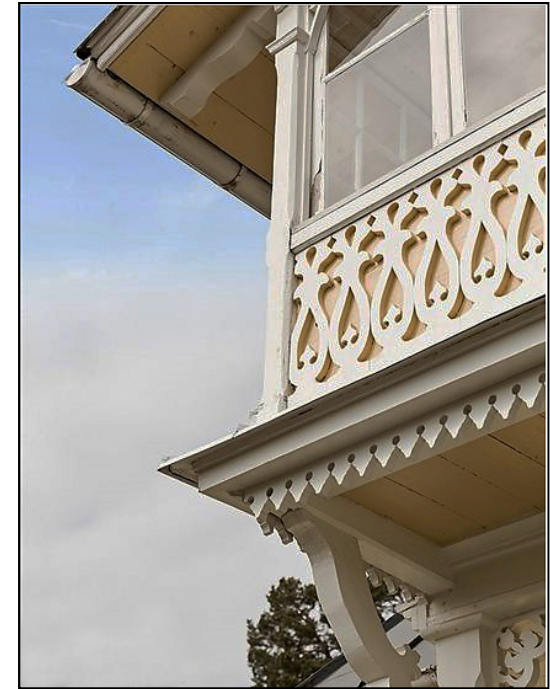
Societetshuset utsågs av länsstyrelsen såsom byggnadsminne 1981.

Societetshusets fasad är rikt ornerad med tidsenlig snickarglädje, profilerade lister och spröjsade fönster med inslag av färgat glas.

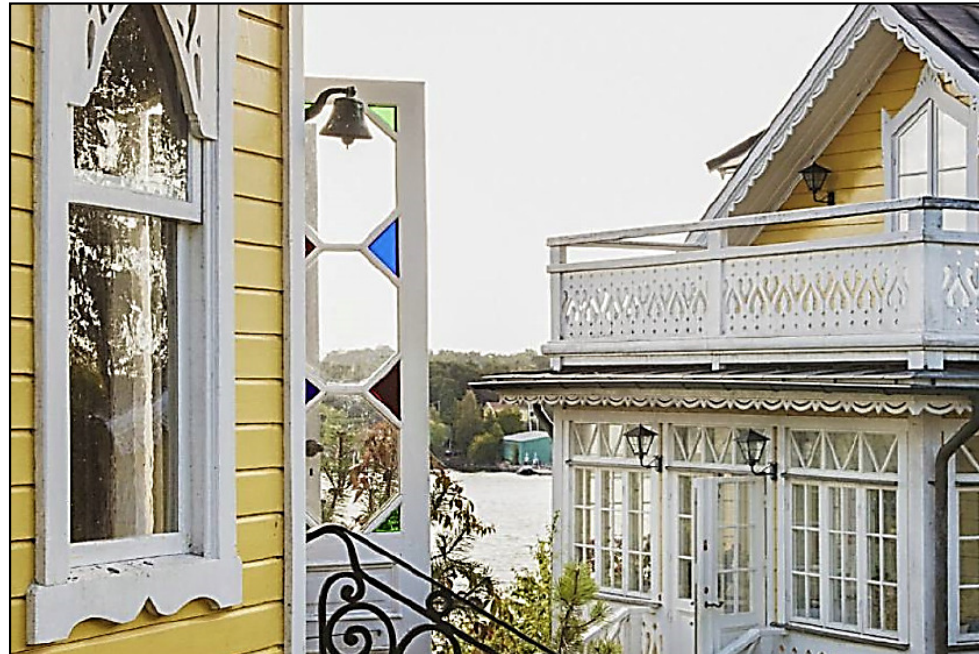

**Villa Grantorp byggd 1867,
Baldersvägen 39, Dalarö 7:2.
Se även DHF:s redovisning SC29.**

**Baldersvägen 31, Dalarö 5:57.
Byggår 1876 därefter tillbyggt.
Se även DHF:s redovisning SC20.**

**Villa Fridhem byggd 1865.
Odinsvägen 37A, Dalarö 4:31.
Se även DHF:s redovisning SC213.**

**Tullbacken 4, har använts som lotsplatshus, tullvaktstuga,
garage, våffelstuga och nu som kök till vandrarhemmet Lotsen.
Byggsdes 1867 efter ritningar av Nils Gustav von Heidenstam.**

**Byggnaden ligger nere vid Fiskarhamnen.
Se även DHF:s redovisning SC281.**

Torsvägen 26, Dalarö 7:4.
Byggår 1879 – 1880.
Renoverad 2019.
Se även DHF:s redovisning SC73.

**Wallinvägen 10, Dalarö 3:13.
Byggd 1892.**

**Baldersvägen 42, Dalarö 6:48.
Villa Kullen byggd 1889.
Tillbyggnaden t.h. har tillkommit senare.
Se även DHF:s redovisning SC32.**

I Eva Rosanders kulturhistoriska bebyggelseutredning gjord 1968 finns mer att läsa om byggnadsstil och bebyggelsen på Dalarö.

Något om villan och dess historia
villastilar - villan och lant-
mannabyggnaden i Sverige
Dalarös utveckling till badort
historiska notiser - sommargästerna
spekulationsbyggande - levnadsför-
hållanden

Intervjuer med dalaröbor och sommargäster
levnadsförhållanden - sommargäster

Dalarös bebyggelse

historisk tillbakablick - ägoför-
hållanden - byggnadstyper - villan -
ornament - interiör - övriga bygg-
nader - staket

Intervjuer med dalaröbor och sommargäster
bebyggelsen

Stadsägobeskrivningar

inledning - stadsägobeskrivningar i
nummerordning - kvartersvis beskriv-
na stadsägor

Sammanfattning

Ordförklaringar

Kommentarer

Bilagor

brandförsäkringshandling, planscher
1-7, förteckning över samtliga stads-
ägor i Dalarö med sidhänvisning, karta.

Se även DHF:s redovisning SC266 som beskriver området Schweizerdalen som fått namnet utifrån denna stilart.

Lite mer om olika byggnader på Dalarö, där byggnadsstilen varierar stort.

Sadeltak

- den vanligaste takformen för hus med trätakstolar. Ett brant sadeltak ger möjlighet att inreda vindsutrymmet.

Baldersvägen

Mansardtak

- ett sadeltak med två olika taklutningar inom de båda takfallen (brutet tak). Mansardtak förekommer ofta på äldre trähus.

Berghamnsvägen

Valmat tak

- ett sadeltak med avskurna gavelspetsar.

Baldersvägen

Pulpettak

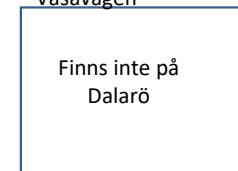
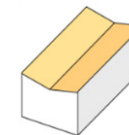
- tak med ensidigt takfall. För bredare byggnader utförs pulpettak av praktiska skäl med liten lutning.

Vasavägen

Motfallstak

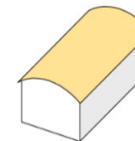
- består av takytor som lutar in mot en låglinje. Avvattnings sker oftast med invändiga avlopp.

Finns inte på Dalarö

Cylindriskt tak

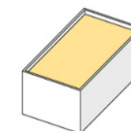
- har en cylinderkrökt takyta i husets längdriktning. Takformen är vanlig på hus med bågkonstruktion.

Baldersvägen

Flacka tak

- har en taklutning 1:100–1:16 eller 0,6°–3,6°. Denna takform är vanlig på högre hus och förses ofta med krön.

Baldersvägen

Takutformning varier stort på Dalarö. Här några exempel.

**Baldersvägen 38B
Birkavägen 5
Wallinvägen 34**

**Wallinvägen 25
Baldersvägen 31
Sveavägen 6**

**Torsvägen 22A
Nedre Tegnérsvägen 6B
Övre Tegnérsvägen 2**

**Wallinvägen 12
Dalarö torg
Linnévägen 5**

Schweizerstil

En kort beskrivning och några byggnader på Dalarö.

Schweizerstil

- är namnet på en stilriktning i nordisk träbyggnadsarkitektur under 1840 – 1920-talet. Anledningen till att stilen kallas schweizerstil är att den ursprungliga idén hämtades från den lantliga trähusbebyggelsen i Schweiz, som hade dekorativt utformade trädetaljer, synligt timmer och ett sadeltak med rejält tilltagna taksprång.

Denna stil kallas på engelska "cottage style" eller "Swiss chalet style".

Varför just Schweiz lantliga bebyggelse skulle stå som förebild för andra länders arkitektur hänger nog samman med att rousseauanismen levde kvar. I slutet av 1700-talet och början på 1800-talet ökade inlevelsen och känslan för det schweiziska landskapet. Schweiz stod för frihet och demokratiska ideal och ett naturligt levnadssätt.

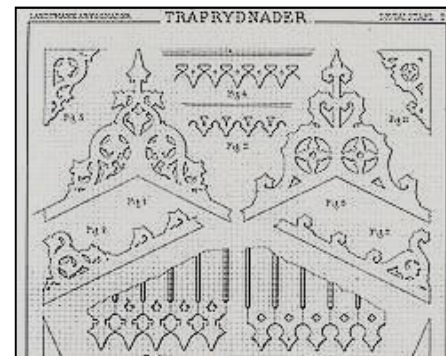
Kännetecknen

Den "genuina" Schweizerstilen ses dock mycket sällan i Sverige. I stället beskriver termen en slags blandning mellan schweizerstil, villaarkitektur och nyrenässans. Mönsterförlagor till fasader och snickerier spreds i form av häften som kunde köpas för en billig penning i landsorten. Några av de mest spridda förlagorna var ritade av Charles Emil Löfvenskiöld och Adolf Wilhelm Edelsvärd. Den senare var en stor förkämpe för schweizerstilen. 1864 propagerade han för stilen i *Tidskrift för Byggnadskonst och Ingenjörsvetenskap* och menade *fri som naturen är denna stil*.

En gärna anlitad arkitekt var Fredrik Wilhelm Scholander som redan 1852 visade praktiska exempel och typritningar för villor i schweizerstilen i *Tidskrift för Praktisk Byggnadskonst och Mekanik*.

Denna nya panelarkitektur fick stor spridning över landet, genom mönsterböcker med typritningar. De lövsågade utsmyckningarna kunde beställas per katalog.

Löfvenskiölds typritning från 1865.

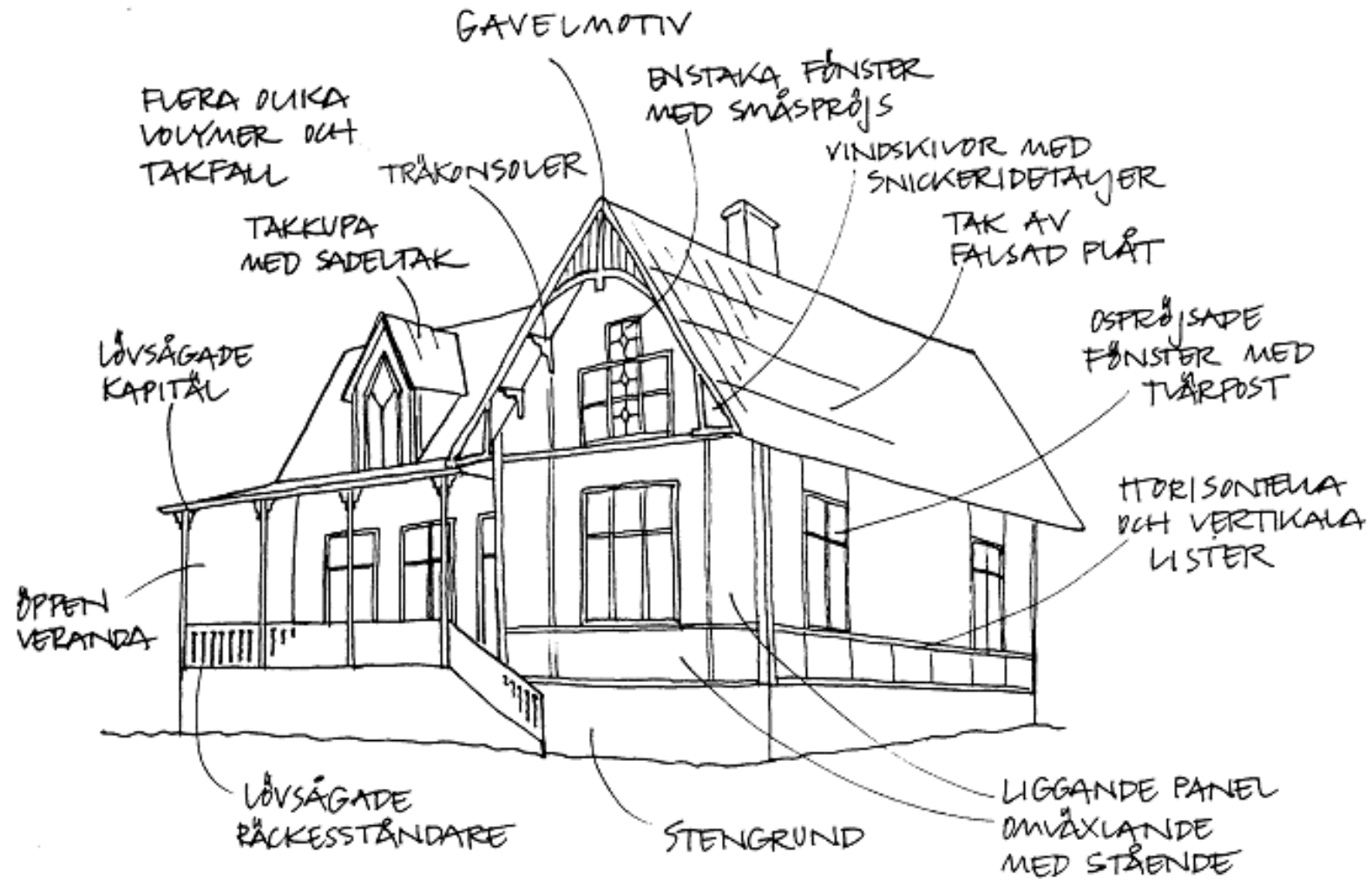

Kända byggnadsverk i schweizerstil i de nordiska länderna.

De tidigaste exemplen för schweizerstilen i Norden finns i Norge och Finland och var parkbyggnader. I *Slottsparken* i Oslo ritades redan 1839 några portvaktstugor av arkitekten Hans Ditlev Frantz Linstow. 1844 ritade Ernst Bernhard Lohrmann i Finland en vaktstuga som var en blandning av schweizerstil och klassicism. Även för värdshusbyggnader och så kallade schweizerier användes schweizerstilen. En ritning till ett schweizerkafé på Djurgården från 1848 visar alla typiska inslag av schweizerstil, som långt utkragande tak, rik träornamentik på takkonsoler och balkongräcken samt så kallad joddlarbalkong. Att det fanns traditionella likheter mellan det schweiziska och det nordiska folkliga byggnads sättet för trähus nämns redan i 1834 års utgåva av *Magasin för Konst, Nyheter och Mode*.

Exempel på ett hus i schweizerstil

Typisk byggnadsstil

Stilen kännetecknas av en mängd utsirad snickarglädje på exempelvis verandor och takbrädor, vackert kontursågade fönster- och dörromfattningar. Fasaden delades vanligtvis in med lister.

I vissa fall kombinerades den rika dekoren med en asymmetrisk och tornpydd huskropp. På enklare byggnader förekom det att endast verandan var försedd med snickarglädje. Gemensamt var de långt utkragande taksprången. Med schweizerstilen infördes en ny stil i 1800-talets arkitektur. En ny möjlighet som baserades på träets former och möjligheter. De nu använda finbladiga sågarna vid sågverken skapade förutsättningarna och de rikt lövsågade utsmyckningarna av husen blev stilens främsta kännetecken.

Symmetrin övergavs för en friare gestaltning. Panelen kunde i dekorativt syfte vändas i olika riktningar på olika väggfält. Sadeltaken var tunna och lätta och ofta i falsad plåt.

Färgsättning.

Fasaderna linoljemålades vanligtvis i två färger, ofta två nyanser av samma färg. Gult, grått och grönt var vanliga fasadfärger. Fönstren hade samma färg som listverket, eller var mörkare. De falsade plåttaken målades vanligtvis i grön kulör.

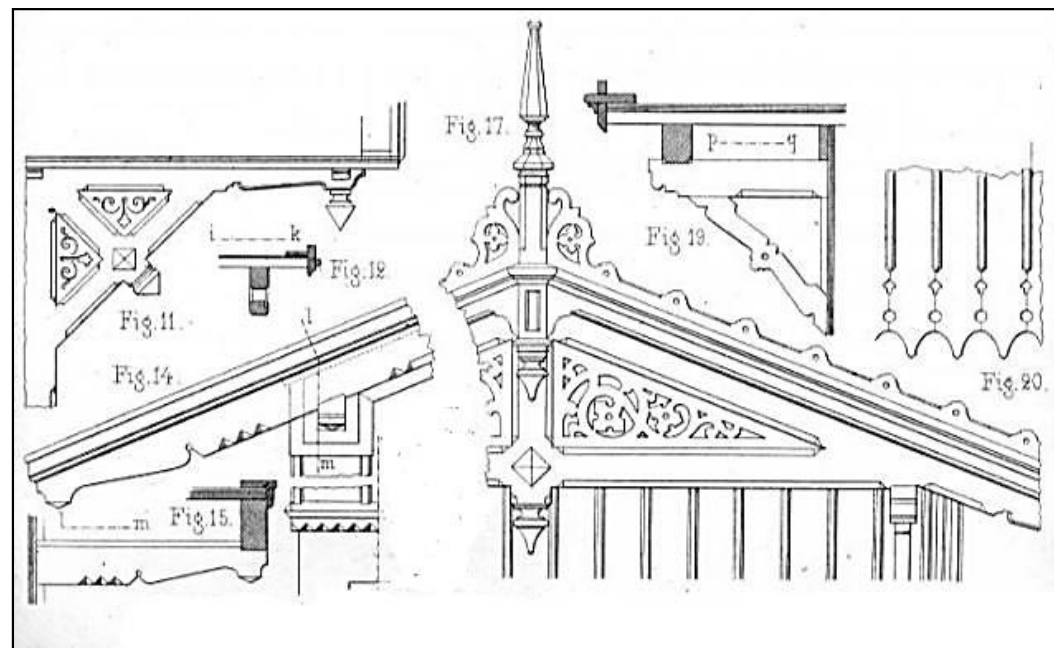
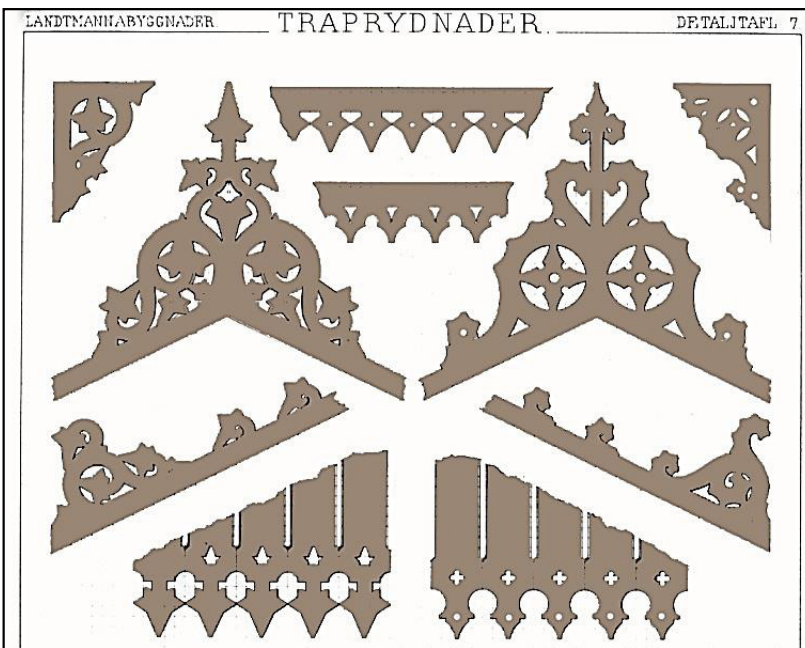
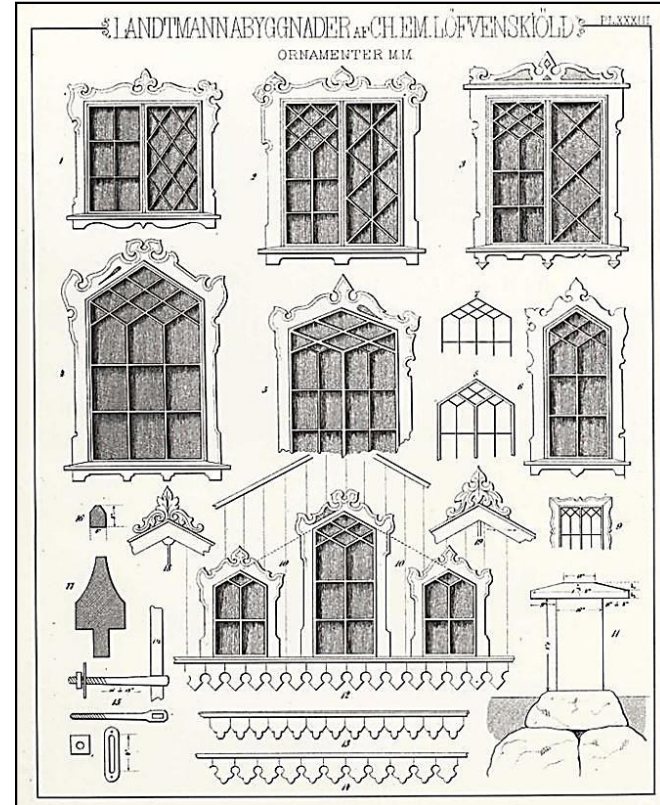
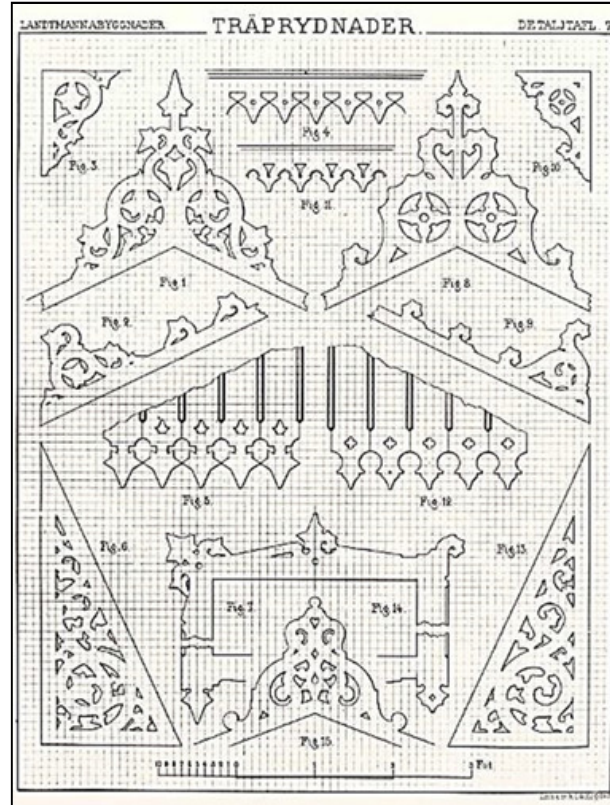
Kulörerna var tredelade, med en kulör på huskroppen och två kontrastkulörer på lister och synliga bjälkar. Varma kulörer; krämigt / okerbrunt, vitt / oker och vitt / oliv. Färgsättningen skulle understryka olikheterna mellan det som blev uppfattat som den "passiva" delen av arkitekturen, panelen, och de "aktiva" delarna, t.ex. stolpar, etageavdelare och husknutar. Fönstren blev som regel målade mörka, med umbrakulörer eller grön jord.

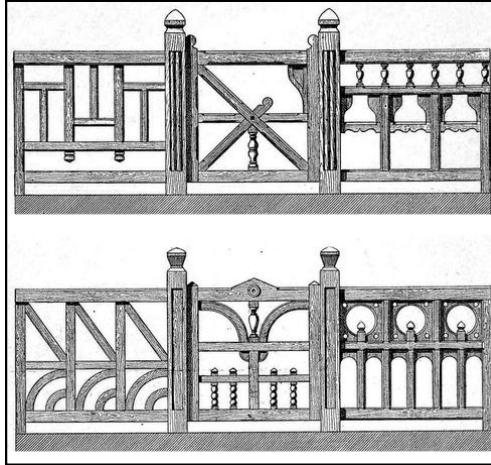
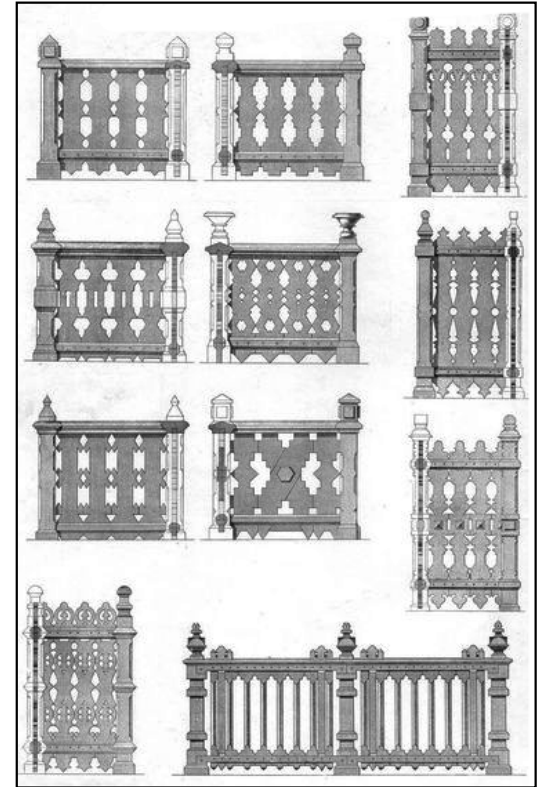
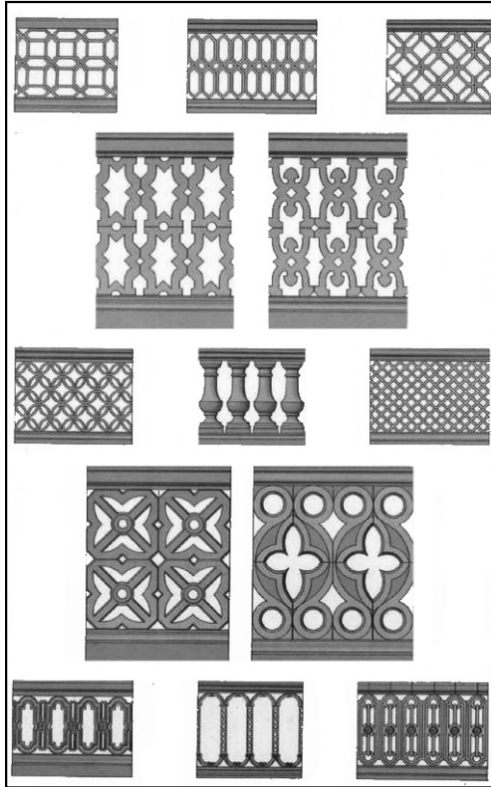
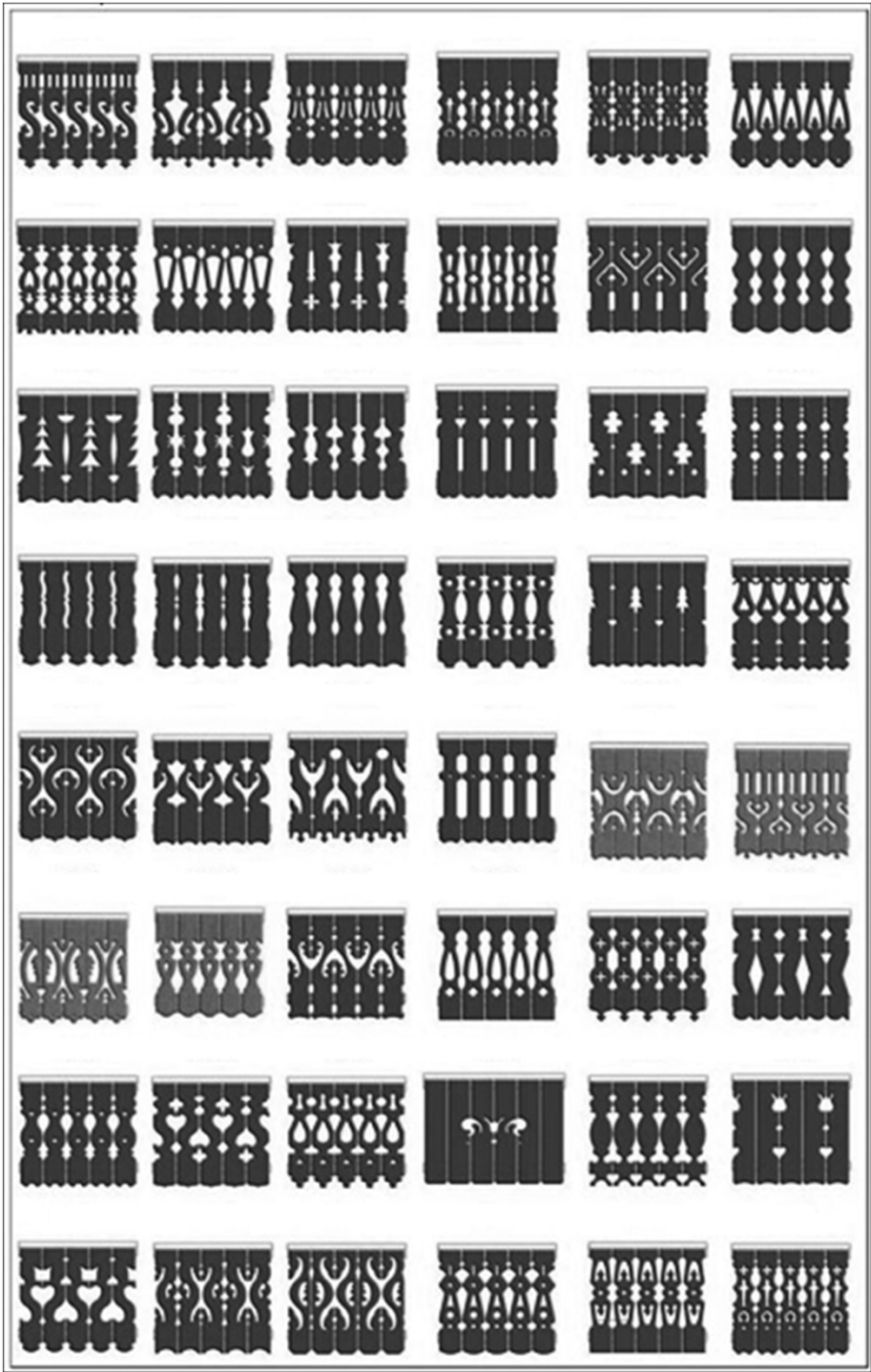
Clipp ur katalog Löfvenskiölds typritnigar från 1865 och ur tidskriften Landt-Byggnadskonst och Ekonomi 1863, m. fl.

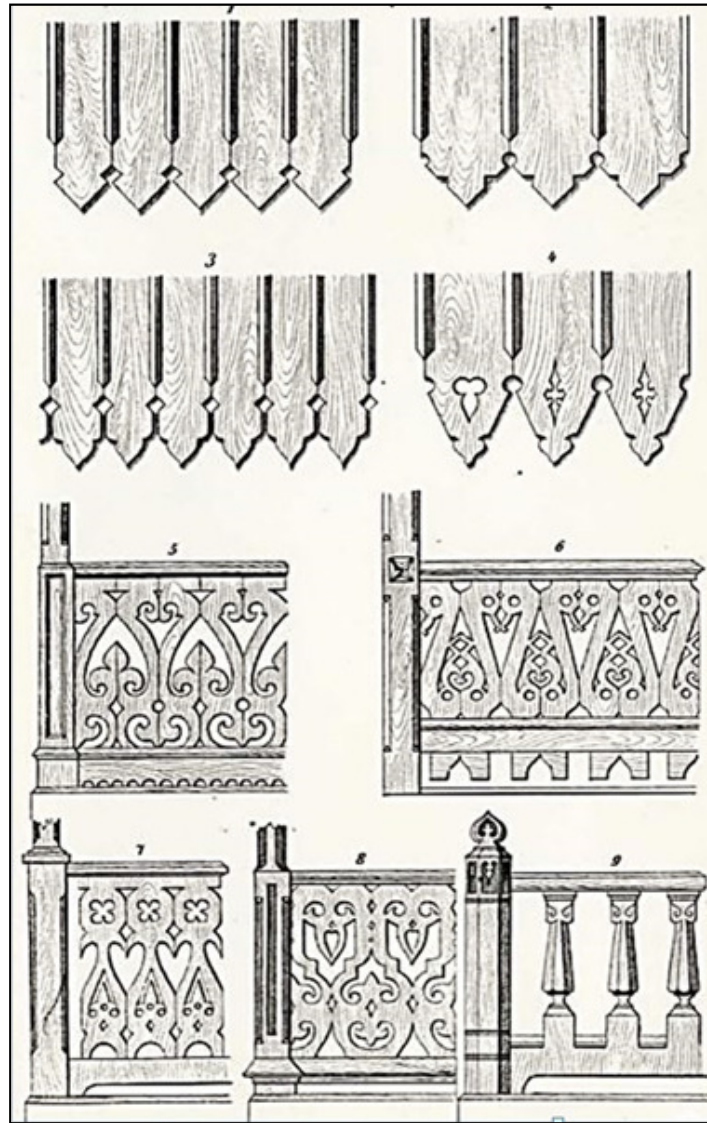
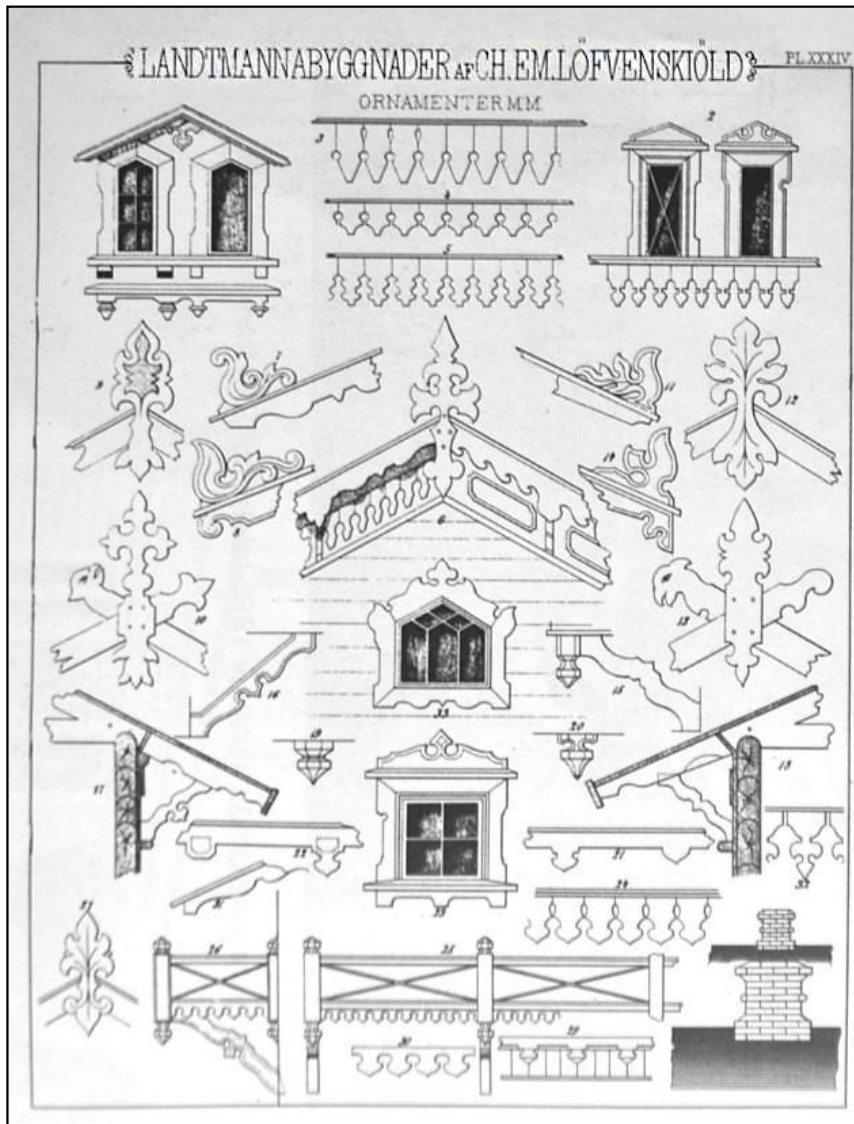
LANDTMANNABYGGNADER
 HUFVUDSKLAGEN FÖR
MINDRE JORDBRUK
 af
 CH. EM. LÖFVENSKIÖLD.

Haf. I & II.
 Färdig, Helt färdig, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Stockholm, P. A. NORSTEDT & SÖNER. Lit. Joh. T. B.

Följande sidor visar några av husen som är byggda med Schweizerstil.

**Societetshuset byggt 1860, Övre Tegnérsvägen 4,
Dalarö 3:47.**

Se även DHF:s redovisning SC184.

Societetshuset med anor från 1700-talet byggs om och dekoreras med ornament på 1860-talet.

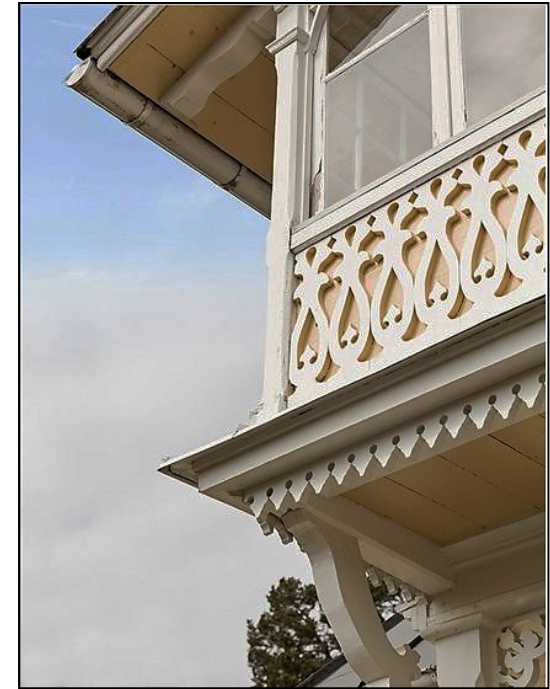
Societetshuset utsågs av länsstyrelsen såsom byggnadsminne 1981.

Societetshusets fasad är rikt ornerad med tidsenlig snickarglädje, profilerade lister och spröjsade fönster med inslag av färgat glas.

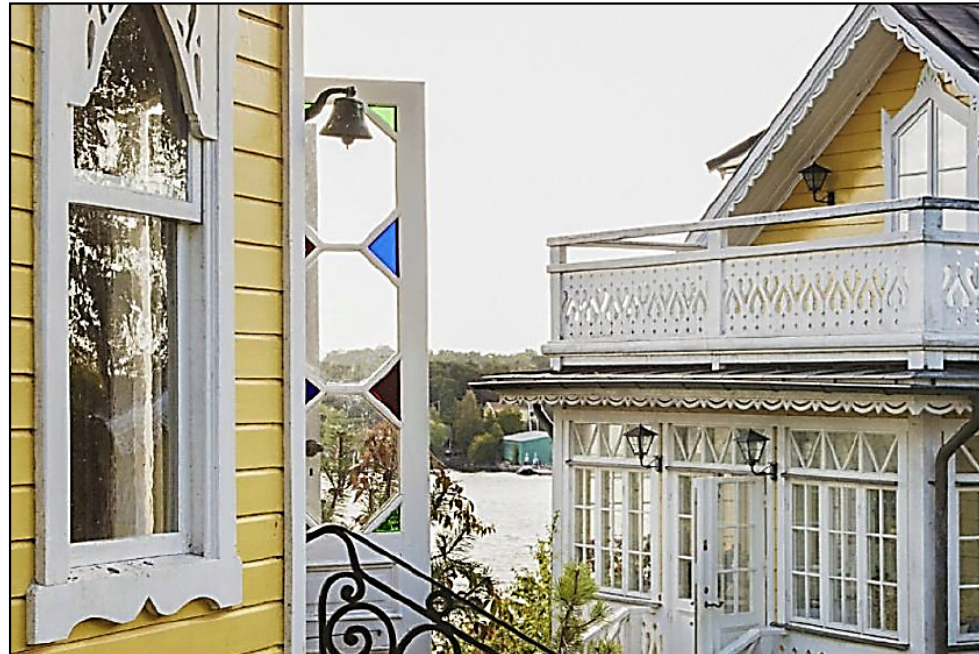

**Villa Grantorp byggd 1867,
Baldersvägen 39, Dalarö 7:2.
Se även DHF:s redovisning SC29.**

**Baldersvägen 31, Dalarö 5:57.
Byggår 1876 därefter tillbyggt.
Se även DHF:s redovisning SC20.**

**Villa Fridhem byggd 1865.
Odinsvägen 37A, Dalarö 4:31.
Se även DHF:s redovisning SC213.**

**Tullbacken 4, har använts som lotsplatshus, tullvaktstuga,
garage, våffelstuga och nu som kök till vandrarhemmet Lotsen.
Byggsdes 1867 efter ritningar av Nils Gustav von Heidenstam.**

**Byggnaden ligger nere vid Fiskarhamnen.
Se även DHF:s redovisning SC281.**

Torsvägen 26, Dalarö 7:4.
Byggår 1879 – 1880.
Renoverad 2019.
Se även DHF:s redovisning SC73.

**Wallinvägen 10, Dalarö 3:13.
Byggd 1892.**

**Baldersvägen 42, Dalarö 6:48.
Villa Kullen byggd 1889.
Tillbyggnaden t.h. har tillkommit senare.
Se även DHF:s redovisning SC32.**

I Eva Rosanders kulturhistoriska bebyggelseutredning gjord 1968 finns mer att läsa om byggnadsstil och bebyggelsen på Dalarö.

Något om villan och dess historia
villastilar - villan och lant-
mannabyggnaden i Sverige
Dalarös utveckling till badort
historiska notiser - sommargästerna
spekulationsbyggande - levnadsför-
hållanden

Intervjuer med dalaröbor och sommargäster
levnadsförhållanden - sommargäster

Dalarös bebyggelse

historisk tillbakablick - ägoför-
hållanden - byggnadstyper - villan -
ornament - interiör - övriga bygg-
nader - staket

Intervjuer med dalaröbor och sommargäster
bebyggelsen

Stadsägobeskrivningar

inledning - stadsägobeskrivningar i
nummerordning - kvartersvis beskriv-
na stadsägor

Sammanfattning

Ordförklaringar

Kommentarer

Bilagor

brandförsäkringshandling, planscher
1-7, förteckning över samtliga stads-
ägor i Dalarö med sidhänvisning, karta.

Se även DHF:s redovisning SC266 som beskriver området Schweizerdalen som fått namnet utifrån denna stilart.

Lite mer om olika byggnader på Dalarö, där byggnadsstilen varierar stort.

Sadeltak

- den vanligaste takformen för hus med trätakstolar. Ett brant sadeltak ger möjlighet att inreda vindsutrymmet.

Baldersvägen

Mansardtak

- ett sadeltak med två olika taklutningar inom de båda takfallen (brutet tak). Mansardtak förekommer ofta på äldre trähus.

Berghamnsvägen

Valmat tak

- ett sadeltak med avskurna gavelspetsar.

Baldersvägen

Pulpettak

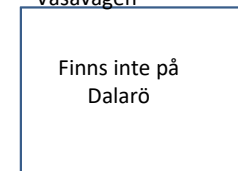
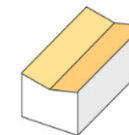
- tak med ensidigt takfall. För bredare byggnader utförs pulpettak av praktiska skäl med liten lutning.

Vasavägen

Motfallstak

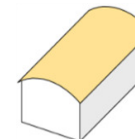
- består av takytor som lutar in mot en låglinje. Avvattnings sker oftast med invändiga avlopp.

Finns inte på Dalarö

Cylindriskt tak

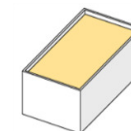
- har en cylinderkrökt takyta i husets längdriktning. Takformen är vanlig på hus med bågkonstruktion.

Baldersvägen

Flacka tak

- har en taklutning 1:100–1:16 eller 0,6°–3,6°. Denna takform är vanlig på högre hus och förses ofta med krön.

Baldersvägen

**Takutformning varier stort på
Dalarö. Här några exempel.**

**Baldersvägen 38B
Birkavägen 5
Wallinvägen 34**

**Wallinvägen 25
Baldersvägen 31
Sveavägen 6**

**Torsvägen 22A
Nedre Tegnérsvägen 6B
Övre Tegnérsvägen 2**

**Wallinvägen 12
Dalarö torg
Linnévägen 5**

Schweizerstil

En kort beskrivning och några byggnader på Dalarö.

Schweizerstil

- är namnet på en stilriktning i nordisk träbyggnadsarkitektur under 1840 – 1920-talet. Anledningen till att stilen kallas schweizerstil är att den ursprungliga idén hämtades från den lantliga trähusbebyggelsen i Schweiz, som hade dekorativt utformade trädetaljer, synligt timmer och ett sadeltak med rejält tilltagna taksprång.

Denna stil kallas på engelska "cottage style" eller "Swiss chalet style".

Varför just Schweiz lantliga bebyggelse skulle stå som förebild för andra länders arkitektur hänger nog samman med att rousseauanismen levde kvar. I slutet av 1700-talet och början på 1800-talet ökade inlevelsen och känslan för det schweiziska landskapet. Schweiz stod för frihet och demokratiska ideal och ett naturligt levnadssätt.

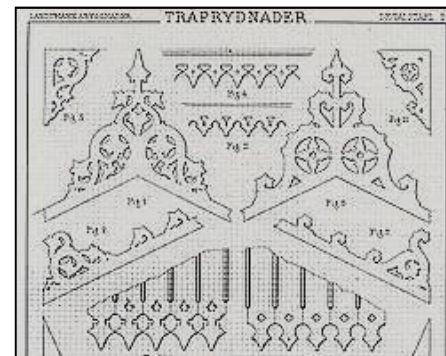
Kännetecknen

Den "genuina" Schweizerstilen ses dock mycket sällan i Sverige. I stället beskriver termen en slags blandning mellan schweizerstil, villaarkitektur och nyrenässans. Mönsterförlagor till fasader och snickerier spreds i form av häften som kunde köpas för en billig penning i landsorten. Några av de mest spridda förlagorna var ritade av Charles Emil Löfvenskiöld och Adolf Wilhelm Edelsvärd. Den senare var en stor förkämpe för schweizerstilen. 1864 propagerade han för stilen i *Tidskrift för Byggnadskonst och Ingenjörsvetenskap* och menade *fri som naturen är denna stil*.

En gärna anlitad arkitekt var Fredrik Wilhelm Scholander som redan 1852 visade praktiska exempel och typritningar för villor i schweizerstilen i *Tidskrift för Praktisk Byggnadskonst och Mekanik*.

Denna nya panelarkitektur fick stor spridning över landet, genom mönsterböcker med typritningar. De lövsågade utsmyckningarna kunde beställas per katalog.

Löfvenskiölds typritning från 1865.

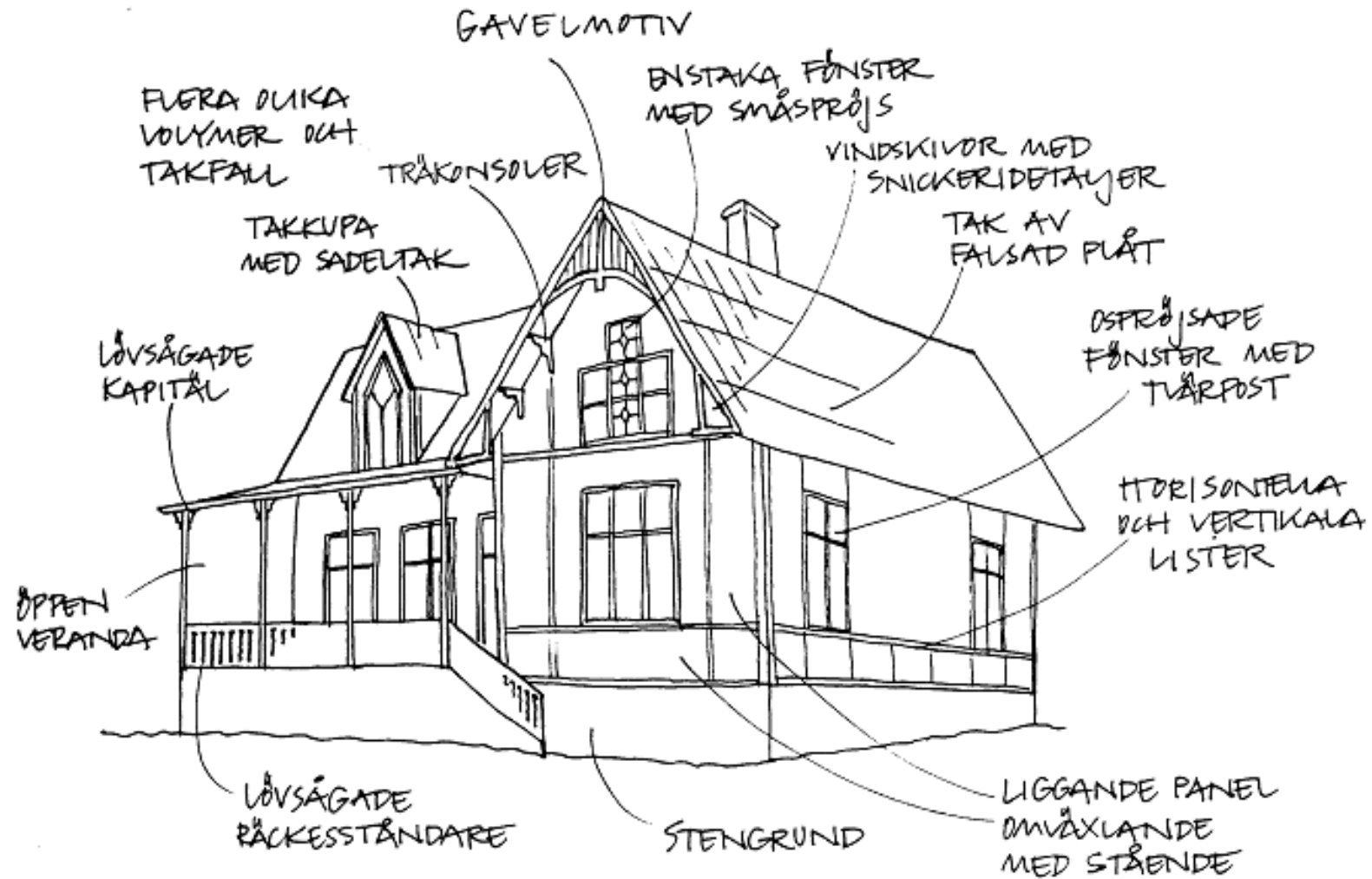

Kända byggnadsverk i schweizerstil i de nordiska länderna.

De tidigaste exemplen för schweizerstilen i Norden finns i Norge och Finland och var parkbyggnader. I *Slottsparken* i Oslo ritades redan 1839 några portvaktstugor av arkitekten Hans Ditlev Frantz Linstow. 1844 ritade Ernst Bernhard Lohrmann i Finland en vaktstuga som var en blandning av schweizerstil och klassicism. Även för värdshusbyggnader och så kallade schweizerier användes schweizerstilen. En ritning till ett schweizerkafé på Djurgården från 1848 visar alla typiska inslag av schweizerstil, som långt utkragande tak, rik träornamentik på takkonsoler och balkongräcken samt så kallad joddlarbalkong. Att det fanns traditionella likheter mellan det schweiziska och det nordiska folkliga byggnads sättet för trähus nämns redan i 1834 års utgåva av *Magasin för Konst, Nyheter och Mode*.

Exempel på ett hus i schweizerstil

Typisk byggnadsstil

Stilen kännetecknas av en mängd utsirad snickarglädje på exempelvis verandor och takbrädor, vackert kontursågade fönster- och dörromfattningar. Fasaden delades vanligtvis in med lister.

I vissa fall kombinerades den rika dekoren med en asymmetrisk och tornpydd huskropp. På enklare byggnader förekom det att endast verandan var försedd med snickarglädje. Gemensamt var de långt utkragande taksprången. Med schweizerstilen infördes en ny stil i 1800-talets arkitektur. En ny möjlighet som baserades på träets former och möjligheter. De nu använda finbladiga sågarna vid sågverken skapade förutsättningarna och de rikt lövsågade utsmyckningarna av husen blev stilens främsta kännetecken.

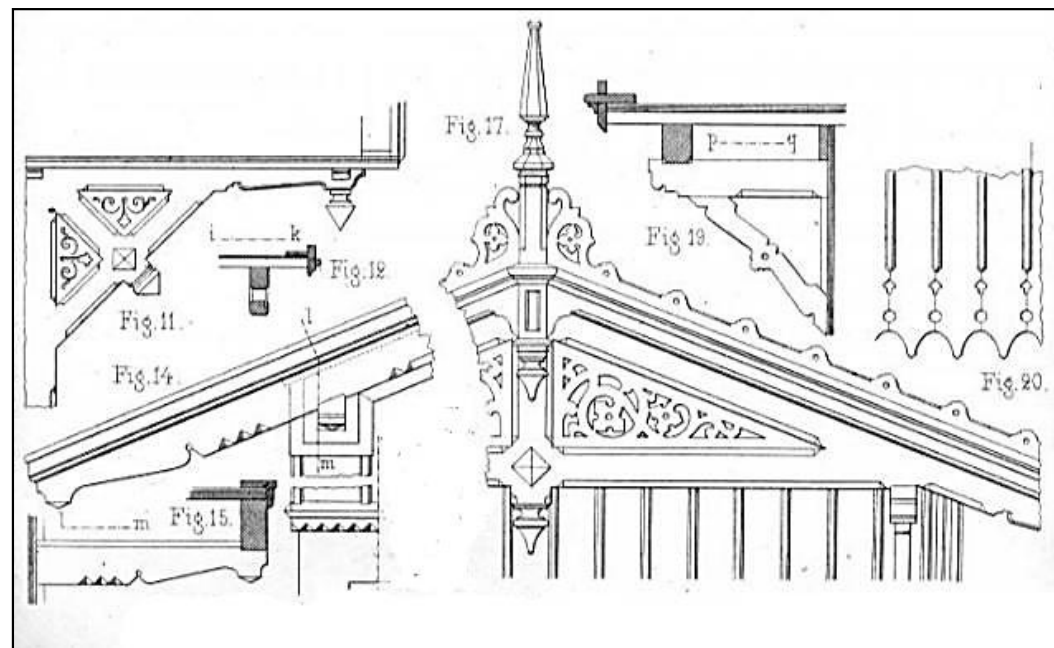
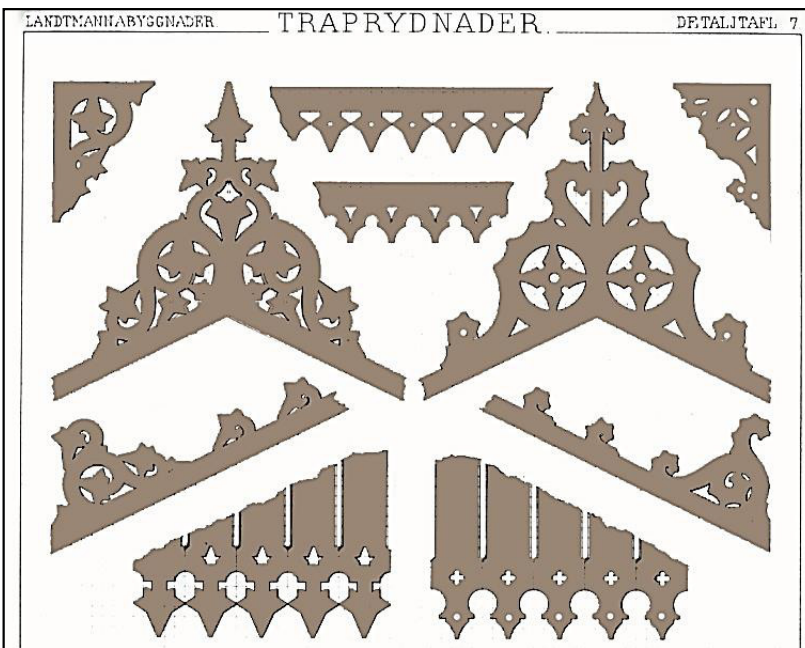
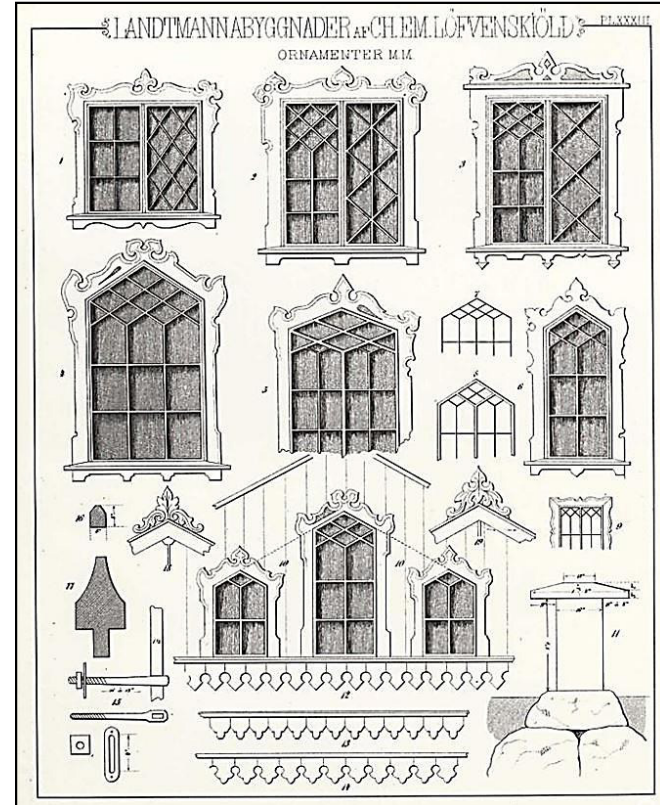
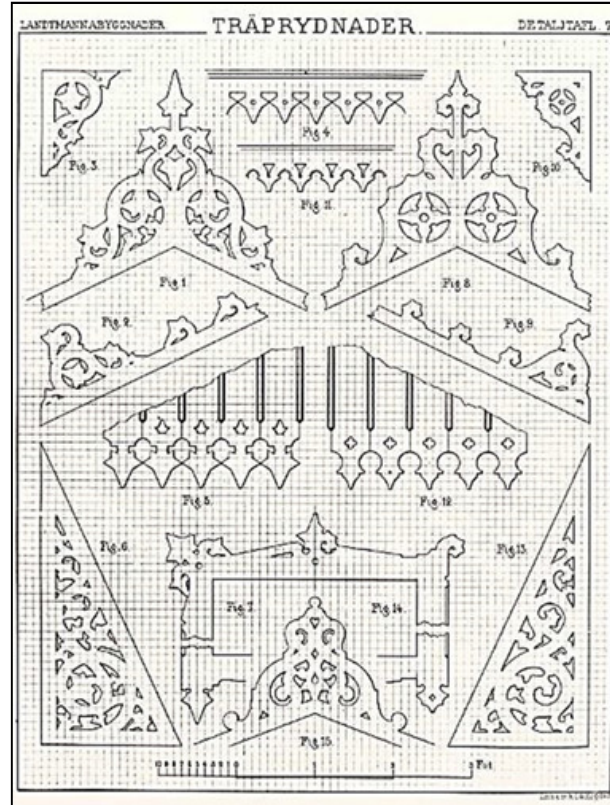
Symmetrin övergavs för en friare gestaltning. Panelen kunde i dekorativt syfte vändas i olika riktningar på olika väggfält. Sadeltaken var tunna och lätta och ofta i falsad plåt.

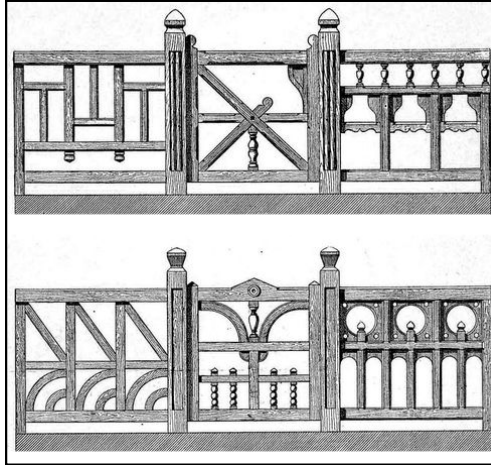
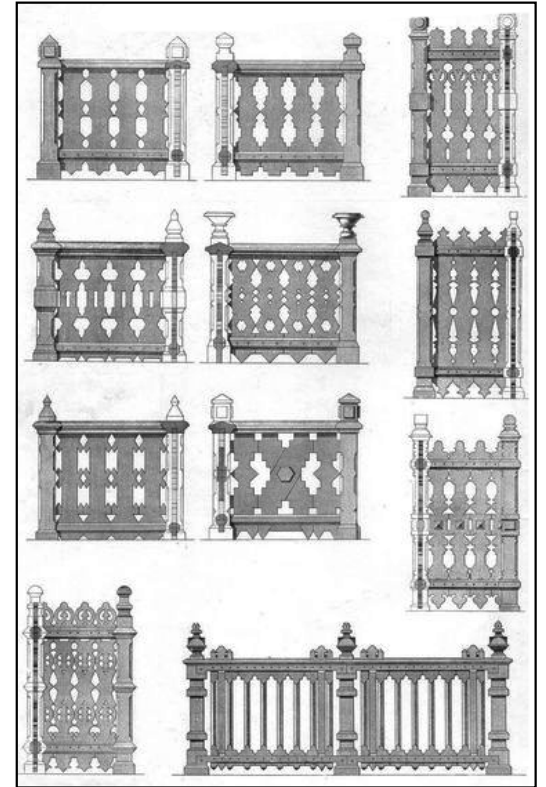
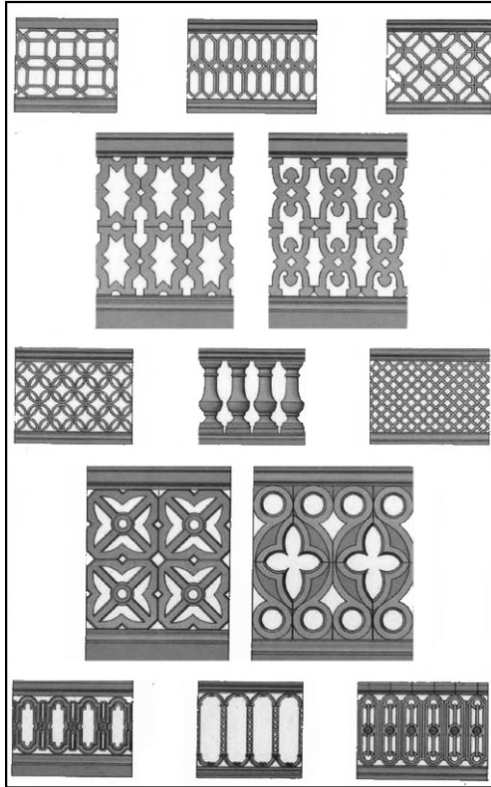
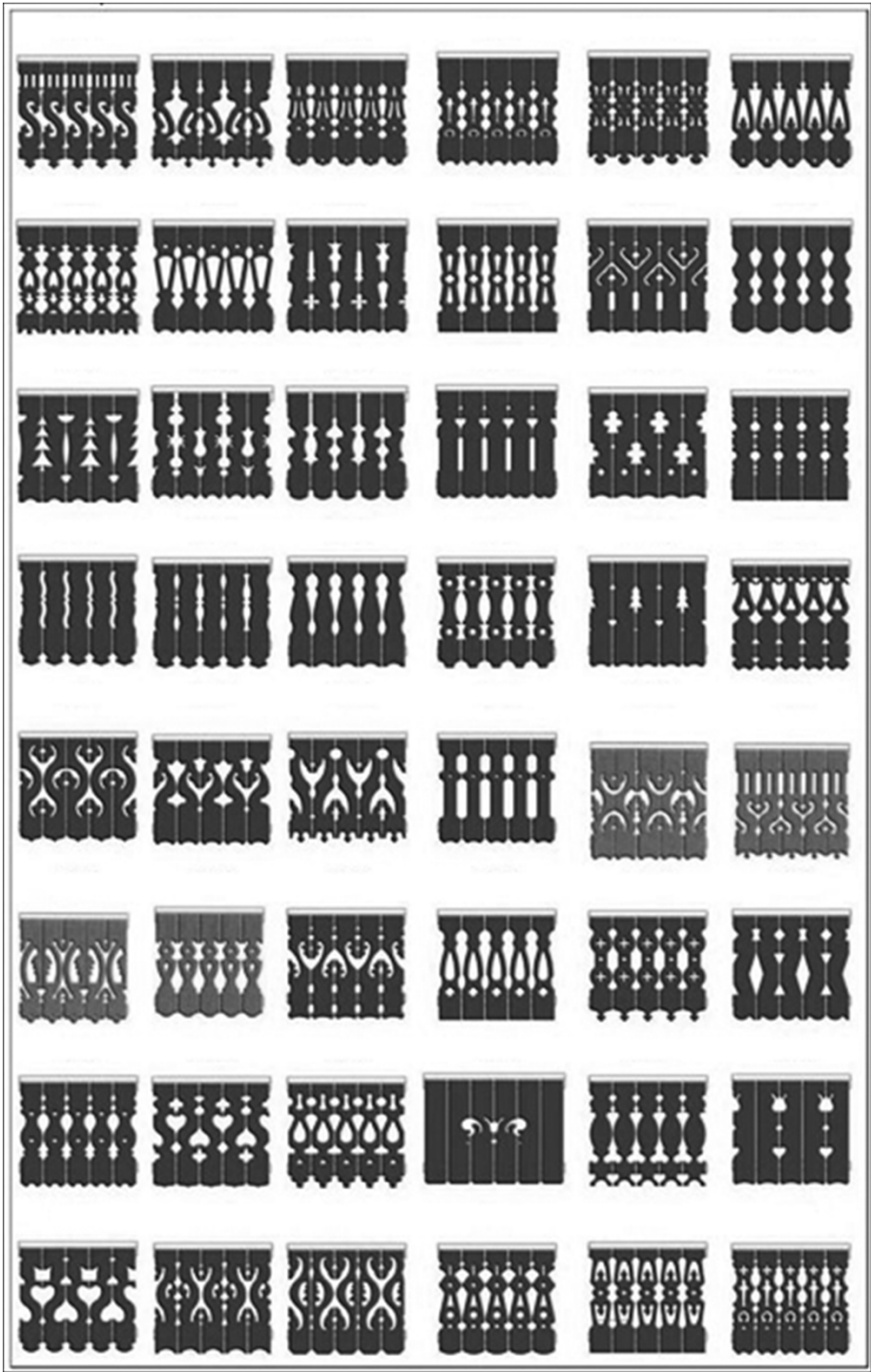
Färgsättning.

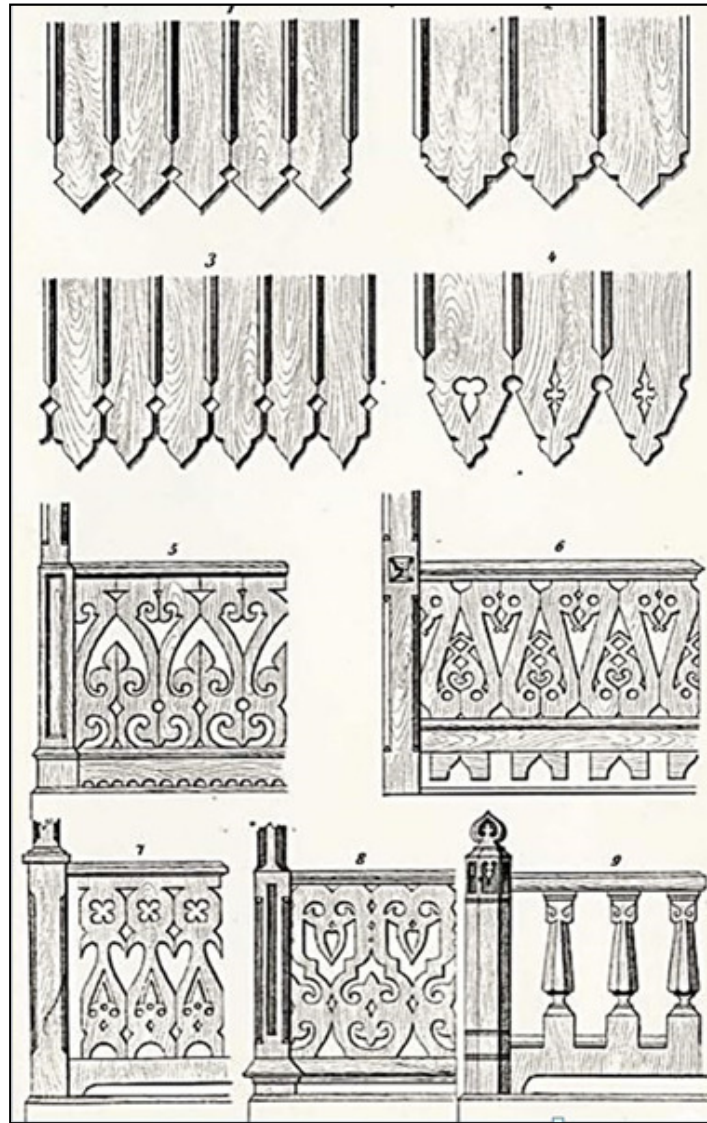
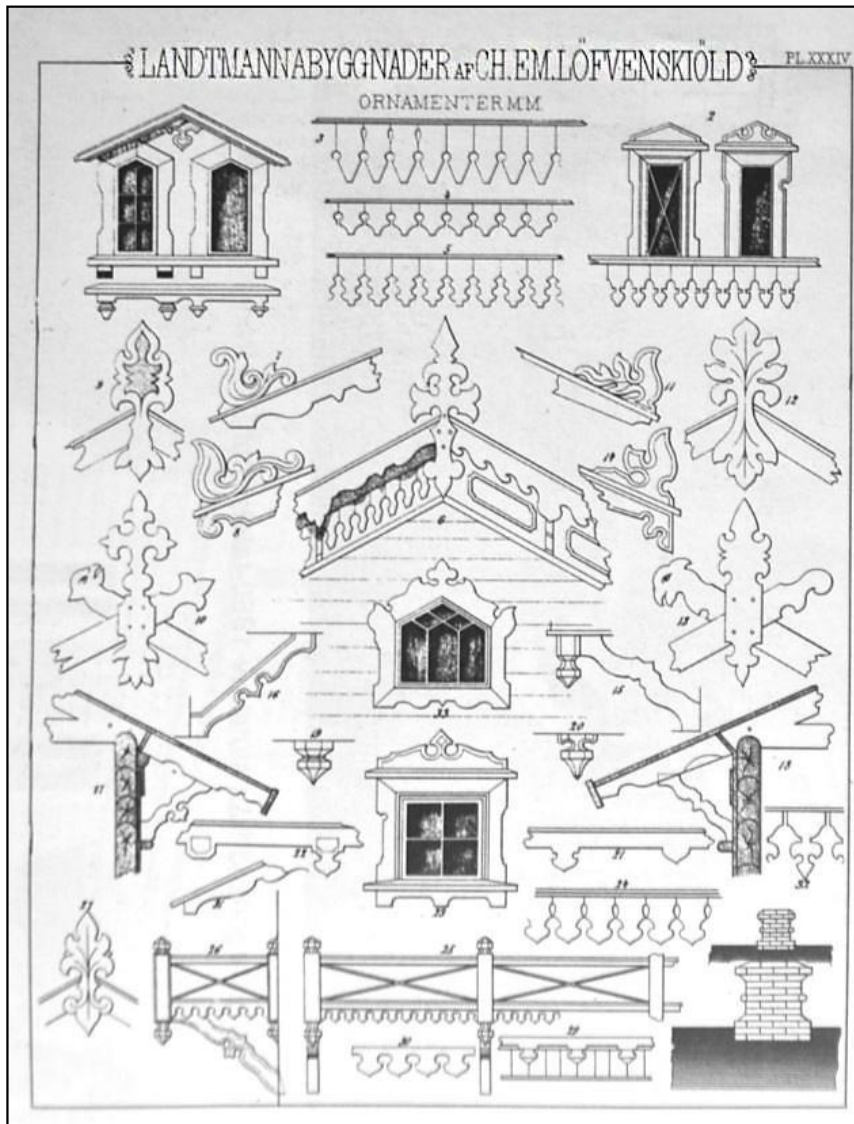
Fasaderna linoljemålades vanligtvis i två färger, ofta två nyanser av samma färg. Gult, grått och grönt var vanliga fasadfärger. Fönstren hade samma färg som listverket, eller var mörkare. De falsade plåttaken målades vanligtvis i grön kulör.

Kulörerna var tredelade, med en kulör på huskroppen och två kontrastkulörer på lister och synliga bjälkar. Varma kulörer; krämigt / okerbrunt, vitt / oker och vitt / oliv. Färgsättningen skulle understryka olikheterna mellan det som blev uppfattat som den "passiva" delen av arkitekturen, panelen, och de "aktiva" delarna, t.ex. stolpar, etageavdelare och husknutar. Fönstren blev som regel målade mörka, med umbrakulörer eller grön jord.

Clipp ur katalog Löfvenskiölds typritnigar från 1865 och ur tidskriften Landt-Byggnadskonst och Ekonomi 1863, m. fl.

Följande sidor visar några av husen som är byggda med Schweizerstil.

**Societetshuset byggt 1860, Övre Tegnérsvägen 4,
Dalarö 3:47.**

Se även DHF:s redovisning SC184.

Societetshuset med anor från 1700-talet byggs om och dekoreras med ornament på 1860-talet.

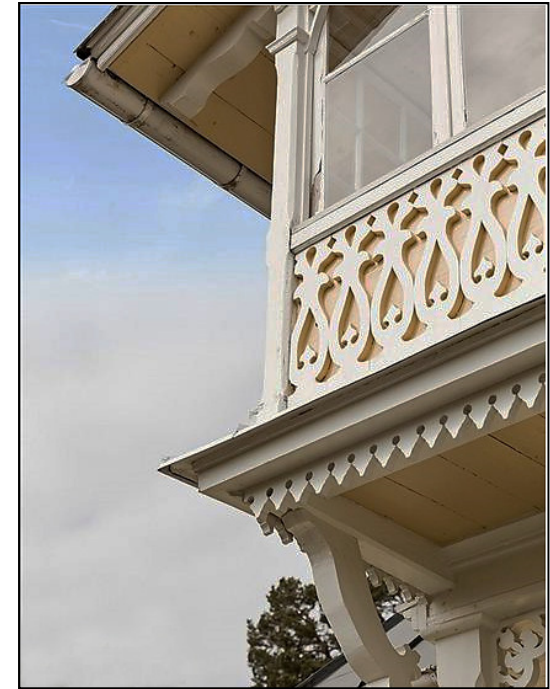
Societetshuset utsågs av länsstyrelsen såsom byggnadsminne 1981.

Societetshusets fasad är rikt ornerad med tidsenlig snickarglädje, profilerade lister och spröjsade fönster med inslag av färgat glas.

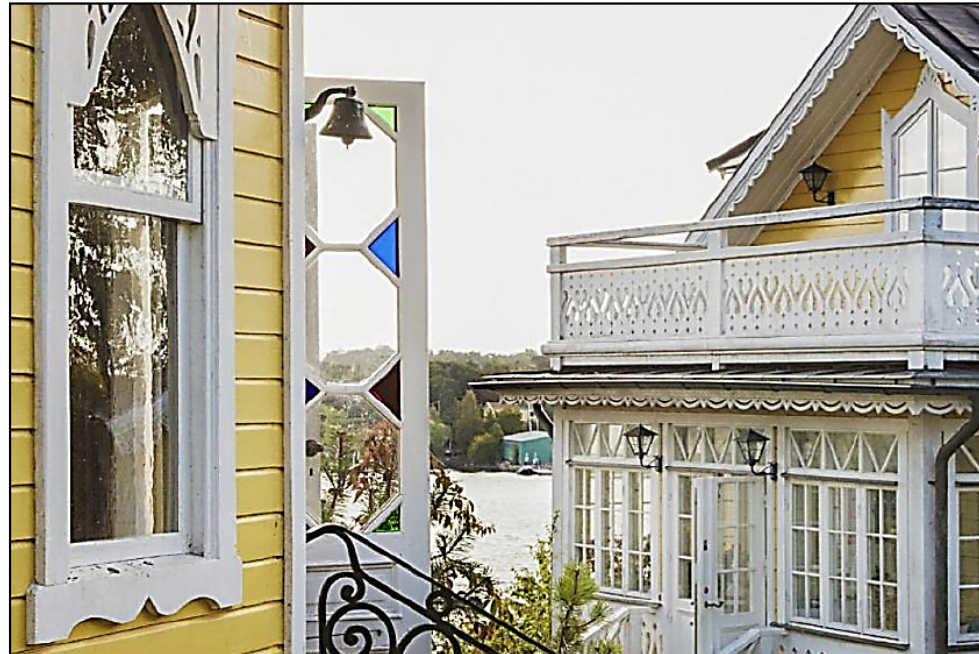

**Villa Grantorp byggd 1867,
Baldersvägen 39, Dalarö 7:2.
Se även DHF:s redovisning SC29.**

**Baldersvägen 31, Dalarö 5:57.
Byggår 1876 därefter tillbyggt.
Se även DHF:s redovisning SC20.**

**Villa Fridhem byggd 1865.
Odinsvägen 37A, Dalarö 4:31.
Se även DHF:s redovisning SC213.**

**Tullbacken 4, har använts som lotsplatshus, tullvaktstuga,
garage, våffelstuga och nu som kök till vandrarhemmet Lotsen.
Byggdes 1867 efter ritningar av Nils Gustav von Heidenstam.**

**Byggnaden ligger nere vid Fiskarhamnen.
Se även DHF:s redovisning SC281.**

Torsvägen 26, Dalarö 7:4.
Byggår 1879 – 1880.
Renoverad 2019.
Se även DHF:s redovisning SC73.

**Wallinvägen 10, Dalarö 3:13.
Byggd 1892.**

Baldersvägen 42, Dalarö 6:48.
Villa Kullen byggd 1889.
Tillbyggnaden t.h. har tillkommit senare.
Se även DHF:s redovisning SC32.

Lite mer om olika byggnader på Dalarö, där byggnadsstilen varierar stort.

Sadeltak

- den vanligaste takformen för hus med trätakstolar. Ett brant sadeltak ger möjlighet att inreda vindsutrymmet.

Baldersvägen

Mansardtak

- ett sadeltak med två olika taklutningar inom de båda takfallen (brutet tak). Mansardtak förekommer ofta på äldre trähus.

Berghamnsvägen

Valmat tak

- ett sadeltak med avskurna gavelspetsar.

Baldersvägen

Pulpettak

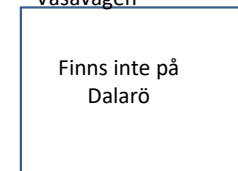
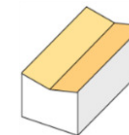
- tak med ensidigt takfall. För bredare byggnader utförs pulpettak av praktiska skäl med liten lutning.

Vasavägen

Motfallstak

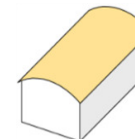
- består av takytor som lutar in mot en låglinje. Avvattnings sker oftast med invändiga avlopp.

Finns inte på Dalarö

Cylindriskt tak

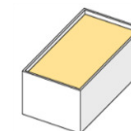
- har en cylinderkrökt takyta i husets längdriktning. Takformen är vanlig på hus med bågkonstruktion.

Baldersvägen

Flacka tak

- har en taklutning 1:100–1:16 eller 0,6°–3,6°. Denna takform är vanlig på högre hus och förses ofta med krön.

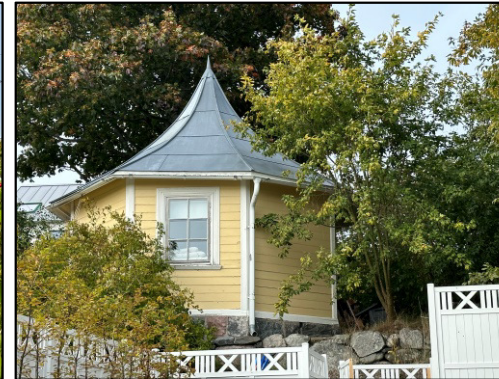
Baldersvägen

Takutformning varier stort på Dalarö. Här några exempel.

**Baldersvägen 38B
Birkavägen 5
Wallinvägen 34**

**Wallinvägen 25
Baldersvägen 31
Sveavägen 6**

**Torsvägen 22A
Nedre Tegnérsvägen 6B
Övre Tegnérsvägen 2**

**Wallinvägen 12
Dalarö torg
Linnévägen 5**

